

HS HANDSCHRIJF

PARTIJBLAD VAN DE CHRISTENUNIE

Jaargang 10 | Uitgave 4 | juli 2009

A portrait of a man with short brown hair and glasses, smiling warmly. He is wearing a dark blue pinstriped suit jacket over a red and white striped shirt and a solid red tie. The background is a blurred indoor setting with architectural elements like columns and a doorway.

Rijk
gezegend

Fotoverslag vriendendag | Interviews bewindspersonen | Zomerpuzzel

'Op naar 3 maart 2010'

Dit voorwoord schrijf ik na de Europese Verkiezingen. We kunnen terugkijken op een mooi verkiezingsresultaat. Het aantal te verdelen zetels voor Nederland liep terug, onze beide andere coalitiepartners verloren flink en de ChristenUnie liet opnieuw zien over een groeiend kiezerspotentieel te beschikken. Mijn complimenten gaan uit naar onze lijsttrekker Peter van Dalen.

Ik heb het tijdens verkiezingsavonden een aantal keren mogen zeggen: wat een enthousiasme straalt hij uit! Tot in zijn vezels gemotiveerd voor de christelijk-sociale politiek van de ChristenUnie. Een waardige opvolger van Hans Blokland. In de afgelopen weken kwam over Hans het bericht naar buiten dat hij in de afgelopen periode de meest actieve Nederlandse Europarlementariër was. Een prachtige afsluiting van een lange staat van dienst op bijna alle overheidsniveaus. Hans, dank voor je grote inzet voor de christelijke politiek.

SGP

De aansluiting bij een fractie in het Europees Parlement bleek opnieuw veel te vragen. Uiteindelijk is de ChristenUnie toegetreden tot een nieuwe groep van European Conservatives and Reformists. Een keuze die ik van harte kan steunen. Het politiek programma waarmee we de verkiezingen zijn ingegaan, komt bij deze groep van eurorealisten volledig tot zijn recht. Vervelend dat de SGP vanwege haar vrouwenstandpunt ('het is in strijd met de roeping van de vrouw om zitting te nemen in politieke organen') uiteindelijk niet kon toetreden. Tot het laatst toe is door de ChristenUnie geprobeerd hen erbij te houden. We zijn daarin ver gegaan. Pijnlijk om dan later uit de hoek van de SGP te horen dat we hen 'feitelijk hebben laten vallen'. Wat had men dan verwacht? Dat we vanuit een verkeerde opvatting van solidariteit met hen de diaspora van het Europees Parlement hadden opgezocht? Zonder aansluiting bij een fractie kan een Europarlementariër niet veel meer dan z'n salaris opstrijken. Onze kiezers hebben recht op een volwaardige inzet van de ChristenUnie-zetel in de komende jaren. Het is uiteindelijk de SGP zelf geweest, die de mogelijkheden heeft afgehouden om als geallieerd lid betrokken te blijven bij de European Conservatives and Reformists.

SAMENWERKING

Mij maakt deze situatie wel duidelijk dat onze samenwerking met de SGP ook naar de gemeenteraadsverkiezingen toe, aandacht vraagt. ChristenUnie en SGP vinden elkaar bij hun bron, de Bijbel, maar het zijn en blijven wel twee verschillende partijen. Verschillen die verder gaan dan alleen de rol van de vrouw in de politiek. Dat was in de tijd van de voorgangers van de ChristenUnie overigens niet anders; er is in dat opzicht geen nieuws onder de zon. Uitgangspunt voor samenwerking, zoals een lijstineenschuiving, is altijd geweest dat we dat doen wanneer we niet zelfstandig een zetel kunnen behalen. Het zou goed zijn als lokale besturen met die ogen ook naar samenwerking voor de gemeenteraadsverkiezingen kijken. Dat kan vervelende situaties voorkomen zoals we nu bij de Europese Verkiezingen hebben meegemaakt. De gemeenteraadsverkiezingen komen er overigens al snel aan. De ChristenUnie kan die verkiezingen met vertrouwen tegemoet gaan. Opnieuw hebben we een mooie verkiezingsuitslag neergezet. We bewijzen landelijk een stabiele coalitiepartner te zijn. Dat is ook in veel gemeenten het geval. Op naar 3 maart 2010.

Arie Slob, fractievoorzitter Tweede Kamer

 ChristenUnie

HS

INHOUD

PARTIJBLAD VAN DE CHRISTENUNIE

Jaargang 10 | Uitgave 4 | juli 2009

Interview met André Rouvoet	04
Uitslag Europese verkiezingen	08
Voor, tegen: Kuiper en Spruyt	10
Perspectief en regeringsdeelname	12
Arie Slob: 'Danken'	13
WI: 'Vrijheid blijheid?'	16
Interview Eimert van Middelkoop	18
De 7 vragen aan...	21
Vriendendag	22
De Kiesvereniging	24
ChristenUnie Internationaal	25
Interview met Tineke Huizinga	26
Kaderschool	29
Zomerpuzzel	30
Advies over selectiecommissies	31
Column Peter Blokhuis	33
Colofon	33
In het land	34
Personalia, ingezonden brieven	35
De ChristenUnie en ik	36

4 18 26

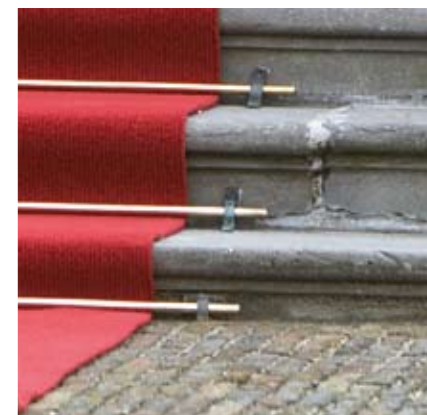
REGERINGSDEELNAME

De ChristenUnie zit nu ruim twee jaar en vier maanden op het pluche. Tijd om de ministers Rouvoet en Van Middelkoop én staatssecretaris Huizinga te bevragen op hun aandeel in dit kabinet. Heeft de ChristenUnie het verschil gemaakt? Wat waren hoogten en dieptepunten? In drie uitgebreide interviews geven de bewindspersonen tekst en uitleg over hun aandeel in deze coalitie.

14

FRACTIE BEOORDEELD MINISTERS

Het kabinet regeert, de Kamer controleert. Daarom heeft de ChristenUnie-fractie naar aanleiding van deze evaluatie-uitgave van Handschrift alle ministers stuk voor stuk aan een kwaliteitsanalyse onderworpen. Eigen bewindspersonen worden daarbij niet geschuwd.

22

VRIENDENDAG

Een drukbezochte Vriendendag in het Tweede Kamergebouw heeft het nodige beeldmateriaal opgeleverd. Redden genoeg dus om een aantal daarvan te plaatsen. De ChristenUnie-dag kon rekenen op ruim 450 bezoekers. Doormiddel van uiteenlopende workshops en creatieve activiteiten werden bezoekers wegwijs gemaakt in het politieke landschap van Nederland.

30

ZOMERPUZZEL

Met deze speciale politieke zomerpuzzel maak je kans op een uniek duurzaam vakantiepakket. Zoek de woorden en vind de slagzin. Stuur vervolgens het goede antwoord vóór 31 juli op naar het redactie-adres.

'Alternatief voor kabinetsvisie ontbreekt'

INTERVIEW MET VICE-PREMIER ANDRÉ ROUVOET

"Het zou goed zijn voor Nederland als dit kabinet ook na 2011 verder kan", dat zegt vice-premier André Rouvoet in een persoonlijk interview met Handschrift. "We zijn nog lang niet klaar, maar er worden belangrijke stappen gezet. En als je naar de oppositie kijkt, zie je dat er geen alternatief is."

Ruim twee jaar en vier maanden maakt de ChristenUnie deel uit van het vierde kabinet van Balkenende. Tijd voor een terug- en vooruitblik op een belangrijke periode voor de ChristenUnie. Volgens Rouvoet is dit niet zomaar een kabinet: "De PvdA, CDA en ChristenUnie hebben elkaar gevonden in een gedeelde visie die gaat over gemeenschapszin, sociale samenhang en verantwoord burgerschap."

OMSLAG

Hoe gezegend voelt u zich op dit moment?

"Rijk, dat is iets wat ik vanaf 22 februari 2007 bij me draag. Meedoen aan de regering is een hele uitdaging. We zijn gezegend dat we deze kans krijgen om mee te bouwen aan de inrichting van Nederland. Ik ben best vaak chagrijnig over dingen die niet gaan zoals wij willen, maar daaronder zit altijd het besef dat het heel bijzonder is dat we deze kans krijgen. Een zegening is iets wat je krijgt, het is een cadeau."

Is dit kabinet ook een zegen en hoe anders is het ten opzichte van voorgaande kabinetten?

"We hebben gemerkt toen wij onze coalitieplannen presenteerden, dat er breed in de samenleving een zucht van verlichting klonk. Onder voorgaande kabinetten werd veel nadruk gelegd op individuele vrijheid. Met name tijdens

Balkenende 2, met daarin VVD en D66, lagen de accenten vooral op economische, neoliberale thema's. Met ons aantreden waren vooral voor VVD en D66 de druiven erg zuur. Het feit dat zij ontevreden waren en de pijlen richtten op de ChristenUnie, was voor mij een bevestiging dat we de goede weg hadden ingeslagen."

Moeten we ons zorgen maken dat die pijlen nu minder op de ChristenUnie gericht lijken te zijn?

"Het is verklaarbaar dat dit vooral opspeelde in de beginperiode, toen het coalitieakkoord er net lag. Toen hebben VVD en D66 negatieve sentimenten in de samenleving gevoed. In het begin heb ik aantijgingen altijd stevig weersproken. Later heb ik aangegeven dat ik er klaar mee was. Rutte en Pechtold blijven roepen dat het beleid niet deugt en zullen daar vroeg of laat mee door de mand vallen. Tijdens debatten in de Tweede Kamer zaten professionals uit de jeugdzorg op de publieke tribune hoofdschuddend te luisteren. Op een bepaald moment denk je dan: 'Ik doe gewoon mijn werk en weet mij gesteund door het veld'."

Is de ChristenUnie in de huidige politieke context gebaat bij voortzetting van deze coalitie?

"Voor Nederland zou het buitengewoon slecht zijn als we in 2011 zouden zeg-

gen: 'Het was mooi, maar nu gaan we weer naar een centrumrechts kabinet'.

WE HADDEN GEEN BONDGENOTEN IN DEZE DISCUSSIE

Dat zeg ik dus niet zozeer vanuit het belang van de ChristenUnie, maar vanwege de visie, het perspectief waar dit kabinet voor staat. Die visie gaat over gemeenschapszin, sociale samenhang en verantwoord burgerschap en daar heeft Nederland baat bij. Het zou doodzonde zijn als we dit perspectief in 2011 zouden moeten inwisselen voor een ander beleid. In de Kamer ontbreekt op dit moment een alternatief perspectief. De hele oppositie vindt dat het nu niet goed gaat, maar vraag je om een alternatief dan krijg je totaal

verschillende geluiden te horen."

IRRATIONEEL

Zijn er momenten geweest dat u zich persoonlijk geraakt hebt gevoeld?

"Rond het debat over embryoselectie heb ik dat wel gevoeld ja. Ik ben toen niet de enige geweest die de wind van voren kreeg. Dat was vooral Esmé Wiegman. Sommige dingen hakken erin. Er werd soms gesuggereerd alsof wij geen boodschap hadden aan het leed waar mensen mee te maken hebben bij ongewilde kinderloosheid. We kregen bergen modder over ons heen."

Ervoer u geestelijke strijd?

"Ja, deze discussie werd soms ook gericht op de God van de Bijbel. Dat doet misschien nog het meest zeer. Dat kwam met name naar voren in sommige cartoons en columns. Ik vraag me dan af waarom mensen zich op

die manier moeten uiten. Tegelijkertijd moeten we ervoor waken onszelf tot martelaren te maken. We moeten ook niet zielig doen."

Was het een politieke ontgroening?

"Nee, we hebben genoeg over ons heen gehad in het verleden. Wat nu meespeelde was dat we in de discussie over embryoselectie geen bondgenoten hadden. Omdat er geen afspraken waren gemaakt in het regeerakkoord hebben we op een volwassen manier een streep getrokken waar dat nodig was. Daarna hebben we ons bereid getoond ver te gaan om elkaar te vinden. Het resultaat is dat de coalitie nu weet dat wanneer we een streep trekken, we dat niet zomaar doen."

WINST

Er waren natuurlijk ook mooie momenten...

"Op bepaalde cruciale momenten heeft de ChristenUnie een belangrijke rol gespeeld als bruggenbouwer. Bijvoorbeeld bij het formuleren van het crisispakket, en later rond de kwestie van de JSF. Dat was natuurlijk een proces waar we als regeringspartijen alle drie bij betrokken waren. We hebben een brugfunctie vervuld, maar bovendien hebben we inhoudelijk richting gegeven. Bij het crisisakkoord is de inzet van de ChristenUnie over het tempo waarin we gaan bezuinigen, namelijk pas als economisch herstel intreedt, feitelijk de uitkomst geworden. En ouders met jonge kinderen behouden de heffingskorting, dat is ook niet onbelangrijk."

OUDERS MET JONGE KINDEREN BEHOUDEN DE HEFFINGSKORTING, DAT IS OOK NIET ONBELANGRIJK

Een ander onderwerp is het Handvest verantwoord burgerschap, een ChristenUnie verkiezingsprogramma-punt. Dat voert PvdA-minister Guusje ter Horst nu uit. De gedachte die daar onder ligt gaat over de keerzijde van burgerrechten, waar jarenlang eenzijdig over gesproken werd. Er zijn ook burgerplichten en dat gaat over meer dan alleen fatsoen en respect."

GEDULD

Is vier jaar niet te kort?

"Vooral voor een programmaministerie als Jeugd en Gezin is vier jaar te kort. Je kunt in vier jaar niet alle problemen oplossen. In de beschikbare tijd kunnen belangrijke stappen worden gezet. Denk aan het wegwerken van de wachtlijsten, aan het opzetten van de Centra voor Jeugd en Gezin in de gemeenten."

We moeten af van de huidige versnippering in de jeugdzorg. We hebben bovendien als focus het versterken van de eigen kracht van het gezin. Jeugdzorg in de meest brede zin van het woord werkt pas als we samen met die

jongere en dat gezin aan de slag gaan en die ouders toerusten om zelf de zorg voor dat gezin weer te dragen.

HEB GEDULD EN HOUD ONS SCHERP

Het heeft immers geen zin om met een kind aan de slag te gaan als er problemen in zijn thuissituatie zijn waaraan niets verandert. Aan het einde van deze vier jaar wil ik dat de contouren van de toekomst van de zorg voor de jeugd er liggen."

Terug naar de ChristenUnie. Waar klopt voor u het hart van de christelijke politiek?

"Het lijdt geen twijfel dat voor ons de verkiezingsuitslag van 22 november 2006 en het aantreden van Eimert, Tineke en mij op 22 februari 2007 bijzondere momenten zijn geweest. Maar dat wil niet zeggen dat het hart van christelijke politiek klopt op een bepaalde locatie of bij bepaalde mensen. Overal waar christenen vol overgave zich inzetten om iets vanuit Gods woord te laten doorklinken in wetgeving en beleid, daar klopt het hart van christelijke politiek. Dat zie je op heel veel verschillende plaatsen. Het hart van christelijke politiek klopt waar politieke macht en invloed dienstbaar wordt gemaakt aan de gerechtigheid."

Wat zou u willen meegeven aan de lezers van Handschrift?

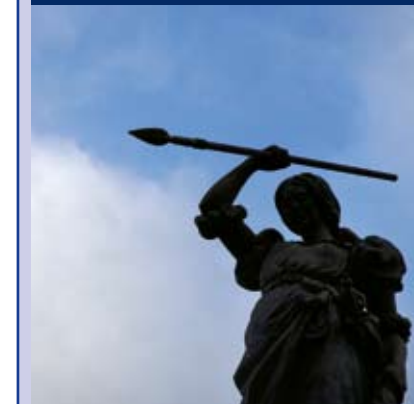
"Twee dingen: heb geduld en houd ons scherp. Onze idealen moeten we niet vereenzelvigen met het coalitieakkoord. In het begin was onze achterban heel enthousiast. Later kwam meer het besef dat we ook onderdelen van het akkoord moeten uitvoeren waar we minder enthousiast over zijn."

WE MOETEN OOK NIET ZIELIG DOEN

That's part of the game. Waar we nu mee te maken hebben is de evaluatie van de Algemene wet gelijke behandeling. Dat ligt voor de ChristenUnie heel principieel. Het zal niet gebeuren dat onder een kabinet waarin de Christen-

Macht dienstbaar maken aan gerechtigheid

OVER DE CHRISTENUNIE EN REGERINGSVERANTWOORDELIJKHEID
Mr. G. Groen van Prinsterer-lezing | Mr. A. Rouvoet | 2009

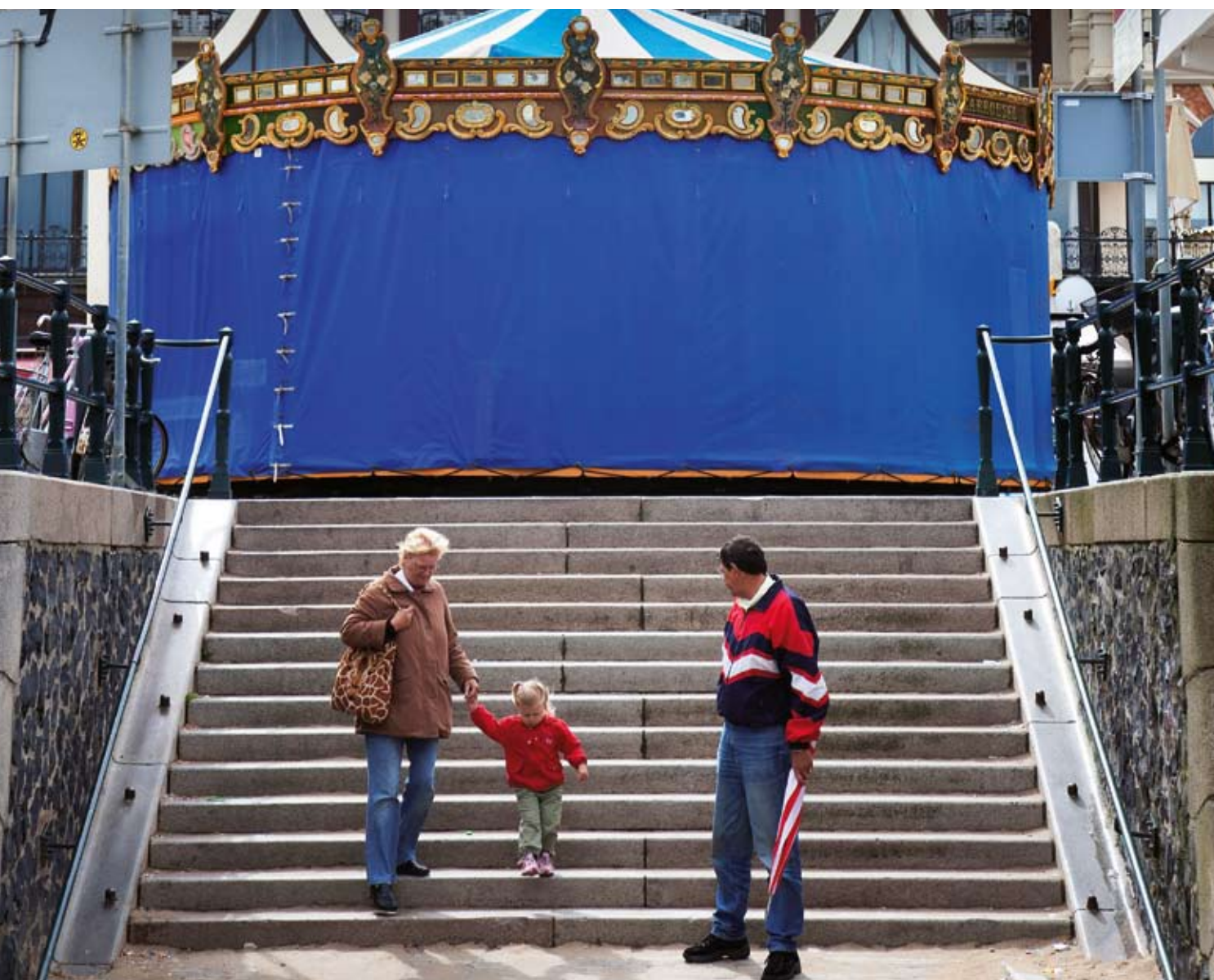
MEER WETEN OVER DE VISIE VAN ANDRÉ ROUVOET OP REGERINGSDEELNAME?

Bestel dan de Groen van Prinstererlezing, waarin Rouvoet ingaat op de spanning tussen regeren en getuigen. Hij geeft zijn visie op de relatie tussen geloof en politieke macht en betoogt dat macht pas zijn ware betekenis krijgt, wanneer het in dienst wordt gesteld van de bijbelse gerechtigheid. Hij gaat daarbij in op de vraag hoe christenen draagvlak kunnen verwerven voor hun standpunten in een gesecculariseerd land waar voor de achterliggende overtuigingen van de ChristenUnie geen steun is. Tenslotte blikt hij vooruit op de toekomst waarin hij de vraag naar verbondenheid in een pluriforme samenleving als grootste uitdaging ziet voor de politiek.

Deze publicatie is het resultaat van de zevende editie van de Groen van Prinstererlezing die op 13 mei door André Rouvoet werd ugesproken in Utrecht. Bestellen kan via wi.christenunie.nl/page/15534. Prijs: € 6

unie zit, ingeboet zal worden op de vrijheid van onderwijs. Daar zullen we onze grenzen heel duidelijk markeren. Ook daarin laten we iets doorklinken van de hoop die in ons is."

Gert-Jan Segers en Cornelis Vlot

Spanning tijdens uitslagenavond

DROOM KOMT UIT VOOR PETER VAN DALEN

Het Stadhuis van Den Haag vormde op donderdagavond 4 juni het toneel van oplopende spanning. Het is negen uur en de gezichten van lijsttrekker Peter van Dalen en Bas Belder spreken boekdelen. Partijgenoten en belangstellenden vullen de zaal, allen de ogen gericht op de televisieschermen. De eerste exitpoll van de uitslag van de Europese Verkiezingen komt binnen. Met de hakken over de sloot blijken twee zetels net haalbaar. Of die tweede zetel kan worden behouden moet later die avond gaan blijken.

Twee uur later wordt er feest gevierd: de twee zetels zijn definitief binnen en er is winst geboekt ten opzichte van de laatste verkiezingen in 2004. De droom van lijsttrekker Peter van Dalen gaat in vervulling: de komende vijf jaar mag hij de ChristenUnie vertegenwoordigen

in het Europees Parlement. Peter van Dalen: "Ik zie terug op een intensieve en erg mooie campagnetijd, waarin ik met een zeer gemotiveerd campagne-team mocht samenwerken. Voor mij is nu een droom uitgekomen door dienstbaar te zijn als Europarlementa-

riër. Daar hebben we elke dag Gods onmisbare zegen bij nodig.

MEESTE STEMMEN KWAMEN UIT

Hoewel op Urk de meeste stemmen werden binnengehaald, is in deze gemeente ook meteen het grootste verlies geboekt. 5,8 procent minder stemmen ten opzichte van de verkiezingen in 2004. In Neder-Betuwe groeide de partij juist het hardst.

Gemeente	Totaal %	Groei %
Urk (FL)	57,60	-5,80
Staphorst (OV)	56	1,70
Nieuw-Lekkerland (ZH)	49	4,40
Hardinxveld-		
Giessendam (ZH)	47,70	5,70
Rijssen-Holten (OV)	45,70	5,50
Reimerswaal (ZE))	45	5
Nunspeet (GE)	44,70	5
Bunschoten (UTR)	44,30	0,50
Oldebroek (GE)	44,30	5,50
Zwartewaterland (OV)	43,60	5,60
Aalburg (NB)	40,80	6,10
Barneveld (GLD)	39,60	5,10
Elburg (GLD)	38,70	4
Graafstroom (ZH)	36,80	4,90
Neder-Betuwe (GE)	36,50	8,80
Sliedrecht (ZH)	35,10	4,80
Dirksland (ZH)	35	2,10
Goedereede (ZE)	34,50	0,30
Tholen (ZE)	34,40	2,20
Scherpenzeel (GE)	33,30	4,70
Kampen (OV)	32,20	3,30
Liesveld (ZH)	32,10	3,40
Veenendaal (UT)	31,70	4,50
Woudenberg (UT)	31,70	5,10
Ouderkerk (ZH)	31,30	3,80
Putten (GLD)	29,70	4,4
Alblasserdam (ZH)	29,20	4,80
Middelhamnis (ZE)	28,80	1,20
Zevenhuizen-		
Moerkappele (ZE)	28,70	1,10
Hendrik-Ido-		
Ambacht (ZH)	27,70	2,90
Korendijk (ZH)	27,30	2,50
Bergambacht (ZH)	26,50	4,30
Borsele (ZE)	26,20	3
Ede (GLD)	25,80	3,90
Zaltbommel (GLD)	25,50	3,70
Kapelle (ZE)	25,10	4,20
Krimpen aan den		
IJssel (ZH)	24,80	1,60
Hattem (GE)	24,10	3,40
Rhenen (UTR)	23,50	4,40
Waddinxveen (ZH)	21,70	2,80
Leerdam (ZH)	21,40	4,40
Middelburg (ZE)	18,40	1,60

Stelling: De ChristenUnie heeft

Eerste Kamerlid van de ChristenUnie Roel Kuiper en onafhankelijk publicist Bart Jan Spruyt reageren dit keer op de Balkenende. Roel Kuiper verdedigt de stelling, terwijl Bart Jan Spruyt er kritische kanttekeningen bij plaatst.

Grootspraak keert als een boemerang op jezelf terug. Bescheidenheid siert de mens en dat geldt ook voor de positie van de ChristenUnie in het kabinet. Zeggen dat 'de Christenunie hét verschil maakt', is grootspraak. Dat moet je niet doen. Maar dat de ChristenUnie dit kabinet siert en ook voor belangrijke verschillen zorgt, staat voor mij wel vast. Stel je dit kabinet eens voor zonder de ChristenUnie. Balkenende IV zonder de ChristenUnie zou een soort zakenkabinet zijn geweest.

JA, WANT...

Een kabinet dat de zaken afhandelt die afgehandeld moeten worden. Niet iets bijzonders.

De ChristenUnie is in alle bescheidenheid de smaakmaker van dit kabinet. Er wordt op ons gelet: een partij die voor het eerst regeert, een partij van gelovige christenen nog wel. Een partij die het opneemt voor huwelijk en gezin, een partij met morele standaarden als het gaat om economie, milieu, leven en dood. Hoe zal dat gaan? Welnu, dat gaat heel goed. De ChristenUnie overschreeuwt zich niet, steunt constructief het landsbestuur en is gewoon een betrouwbare partner. Dat siert, lijkt mij.

RESULTATEN

Welk verschil maakt de ChristenUnie dan? We kunnen letten op resultaten en op impact op de samenleving. Eerste de resultaten. Wat je eigen

resultaten precies zijn is in een coalitie-regering ook een kwestie van gezamenlijkheid. Maar het coalitie-akkoord bevatte veel belangrijke zaken voor de ChristenUnie. De lijstjes. Ze gaan over gratis schoolboeken, over nieuwe milieudoelstellingen, over een op preventie gericht abortusbeleid en over jeugd en gezin. Men kan zich door het ene meer aangesproken voelen dan het andere, maar de lijstjes zijn er. En ze gaan over dingen die dit kabinet uittilt boven een doodgewoon zakenkabinet.

IMPACT

Dan is er de impact van kabinetsdeelname van de ChristenUnie. Wordt de samenleving er anders van? Gaat er een andere wind waaien, frisse lucht? Ook hier siert bescheidenheid de partij. Maar toch. Hadden we zonder

ChristenUnie een discussie in de samenleving over het belang van stabiele gezinnen? Draagt de ChristenUnie niet actief bij aan de morele agenda, die weer terug is na de ontsparing van het neo-liberalisme? Maakt de ChristenUnie zich niet druk over de verwording van onze samenleving?

Omdat de ChristenUnie hier zichtbaar voor gaat, maakt zij ook een verschil in dit kabinet. Door kabinetsdeelname van de ChristenUnie kentert er ook iets in de publieke opinie. Niet bij iedereen, de weerstand gaat soms huizenhoog, maar de impact is er wel. Er wordt over veel zaken anders gesproken en gedacht. De ideeën doen hun eigen werk. Laten we zien waartoe we nog geroepen worden.

Roel Kuiper is lid van de Eerste Kamer voor de ChristenUnie

het verschil weten te maken

stelling. Ze vragen zich af of de ChristenUnie het verschil heeft weten te maken in het vierde kabinet van

NEE, OMDAT...

'Gelet op het programma en het profiel, gevoegd bij de toon en manier van optreden van de PVV, lijkt me een coalitie waarvan ChristenUnie en PVV deel uitmaken eerlijk gezegd ondenkbaar', aldus Rouvoet vorige maand in een interview met het FD. Maar tijdens de jaarlijkse Vriendendag van de ChristenUnie, op zaterdag 6 juni in Den Haag, zei hij dat je 'ze' niet moet uitsluiten. Je moet bij coalitiebesprekingen altijd kijken naar wat er mogelijk is – al acht Rouvoet ook nu de kans klein dat zo'n bespreking ergens toe leidt.

EIGEN VERHAAL

Zo groot is de draai dus niet. Belangrijker dan deze nuancering was dan ook wat Rouvoet zei over de opgave 'een beter alternatief [dan de voorstellen van Wilders] te bieden voor de problemen in ons land'. En daarbij had hij het over

'ons eigen grote verhaal'.

Toen ik het verslag van de Vriendendag in het ND las, bleven mijn ogen bij deze woorden haken. Dat 'eigen grote verhaal' van de ChristenUnie, hebben we dat de afgelopen jaren eigenlijk wel gehoord?

Ik geloof zeker dat de ChristenUnie dat eigen verhaal heeft. Bij de ChristenUnie waren zowel de gewetens- als de geloofsvrijheid altijd in veilige handen. Maar in de staatsrechtelijke traditie die zij belichaamt, was ook altijd oog voor de grenzen van die vrijheid. Vrijheid mag geen excuus worden voor een politiek die er uiteindelijk op is gericht om anderen die vrijheid te ontnemen.

KOOR

In het grote debat met Wilders heb ik dit verhaal niet gehoord. Alle nadruk is gevallen – net als bij het CDA – op

André Rouvoet heeft de draai gemaakt. Samenwerking met de PVV van Geert Wilders noemde hij aanvankelijk 'ondenkbaar' – zoals ook de SP, de PvdA, (een deel van) het CDA en GroenLinks en D66 een coalitie met Wilders bij voorbaat uitsloten.

de principiële gelijkwaardigheid en beschermwaardigheid van alle geloven. Van een kritische houding jegens het salafisme heb ik niets gemerkt – wel heb ik de stem van de ChristenUnie vaak gehoord in het koor van de politici die klaagden over de 'toon' van Wilders, en dat vooral deden omdat ze het liedje niet wilden horen.

Piet de Jong van het ND kan waarschijnlijk best onderwerpen ('beleidsterreinen') noemen waarop de ChristenUnie iets heeft bereikt, en dan kun je zeggen dat de ChristenUnie verschil heeft gemaakt. Maar bij de meest aangelegen kwestie van cultuur en integratie heb ik het geluid waarop ik had gehoopt, node gemist.

Bart Jan Spruyt is voorzitter van de Edmund Burke Stichting en politiek columnist van Elsevier

Perspectief houdt de ChristenUnie scherp!

100 DAGENTOUR EN ENQUÊTE

De ChristenUnie zit inmiddels ruim twee jaar op het pluche. De vraag dringt zich op welke door de ChristenUnie geclaimde winstpunten uit het regeerakkoord ondertussen verzilverd zijn. Wat kunnen we afvinken? Waar moeten de schouders nog flink onder? Heeft regeringsdeelname meerwaarde?

Perspectief bezoekt het Rotterdams centrum voor jeugd en gezin

Perspectief, de jongeren van de ChristenUnie, hebben net als de coalitie aan het begin van de regeerperiode een 100 daagse tour door het land gemaakt. Met deze tour wilde Perspectief antwoorden vinden op bovenstaande vragen. Zo werd hetzelfde Centrum voor Jeugd en Gezin bezocht waar André Rouvoet twee jaar geleden zijn eerste stappen zette als minister voor Jeugd en Gezin. En daar bleef het niet bij. Ook andere Centra voor Jeugd en Gezin in andere gemeenten werden door Perspectief aangedaan. Er werd gesproken met zowel leidinggevend als met de mensen die direct met de zorgverlening te maken hebben zoals gezincoaches, jeugdverpleegkundigen en pedagogen.

ENQUÊTE

Ook de winstpunten als alternatieven voor abortus, koopzondagen en ontwikkelingssamenwerking werden onder de loep genomen. Naast een inhoudelijke evaluatie van het regeerakkoord is Perspectief bezig geweest met een interne enquête binnen de ChristenUnie. Deze enquête werd verspreid onder alle kiesverenigingen. De vragen richtten zich op de mening van de leden over regeringsdeelname van het ChristenUnie tot nu toe.

BLIJ

Na 100 dagen evaluatie concludeert Perspectief dat ze nog steeds erg blij zijn dat de ChristenUnie meedoet in de regering. Uit de enquête blijkt dat ook de achterban redelijk tot zeer tevreden

is. Zo is 82 procent van mening dat de ChristenUnie ook tijdens de regeringsdeelname trouw is gebleven aan de beginselen. De meerwaarde van deelname komt terug in vergroening, sociale zaken en de inzet op het gezin. Ook op internationaal vlak zet de ChristenUnie zich in voor mensenrechten en ontwikkelingssamenwerking. Bij een belangrijk thema als abortus is een ruime meerderheid van 70 procent tevreden met het pakket aan alternatieven voor abortus waar het kabinet op inzet.

Toch zijn er ook nog scherpe randjes. Bij sommige politieke thema's kan er nog een schepje bovenop. Perspectief zal zich blijven inzetten als de luis in de pels. Op die manier houden wij de ChristenUnie scherp. Samen willen wij God dienen op deze aarde.

Ijmert Muilwijk, Voorzitter Perspectief

Linda van Garderen, Bestuurslid Politiek Binnenland Perspectief

WORLD CONGRESS OF FAMILIES

Maandag 10 augustus tot en met woensdag 12 augustus 2009 vindt het vijfde World Congress of Families in de Amsterdam RAI plaats. Tijdens dit internationale congres staat de positie van het gezin centraal. Er zijn diverse interessante lezingen en interactieve workshops over het thema jeugd en gezin. Ook zullen de ChristenUnie en Perspectief enkele bijeenkomsten over de politiek en het jeugd- en gezinsbeleid verzorgen.

Meer informatie over het congres kunt u vinden op www.worldcongress.nl

Danken FRACTIEVOORZITTER ARIE SLOB

De laatste vergaderdag voor een reces is altijd bijzonder. Vaak gaat de Kamer dan tot in de kleine uurtjes door. Aan het eind: stemmingen, over een lange lijsten van amendementen en moties.

Als fractie hebben wij de gewoonte ontwikkeld, na het stemmen nog even bij elkaar te komen. Hoe laat het ook is. Dan danken en bidden we samen.

Op zo'n bijzonder moment ervaar ik sterk de geloofsverbondenheid die we met elkaar mogen hebben. We zijn verschillende persoonlijkheden. Ook komen we uit verschillende kerkgenootschappen. Toch zijn we één in onze overtuiging dat ons christelijk geloof ook relevant is voor de politiek. We zijn gezegend: dat we als ChristenUnie op alle politieke niveaus ons werk mogen doen. Dat we in deze periode regeringsverantwoordelijkheid mogen dragen. Dat we kracht en gezondheid ontvangen. En dat we daarvan resultaten zien; wekelijks is zichtbaar dat het uitmaakt dat de ChristenUnie in de coalitie zit, en niet een partij als VVD, D66 of GroenLinks.

VERBINDENDE SCHAKEL

Het zijn geen makkelijke tijden. Met

name de financiële en economische crisis heeft veel van de coalitie, en dus ook de ChristenUnie, gevergd. De onderhandelingen over een aanvullend beleidsprogramma om de crisis te lijf te gaan, waren zwaar: voor André Rouvoet en mij, als onderhandelaars, maar ook voor al de mensen die ons dagelijks ondersteunen. Ik denk dat we als ChristenUnie goed uit die onderhandelingen zijn gekomen. Zowel inhoudelijk als procesmatig hebben we een goede rol kunnen spelen.

Er wordt wel eens gezegd dat wij de brug in de coalitie zijn. Frits Bolkenstein (VVD) heeft over die functie gezegd: 'Bruggen zijn er om overheen te lopen'. Misschien daarom wel noemen we onszelf liever de verbindende schakel. Juist in een coalitie van CDA en PvdA

kunnen wij die positie goed vervullen. Maar altijd gevuld vanuit de inhoud, vanuit de christelijk-sociale politiek die de ChristenUnie voorstaat.

MEDISCH-ETHISCH

Het lukt niet altijd, overigens. Er zijn onderwerpen waar we meer alleen in staan. Vaak betreft dat ook thema's die vanouds bij ons horen; denk aan de (medisch-)ethische onderwerpen. Desondanks ben ik ook op dat punt blij met wat we al hebben kunnen realiseren. Er kwam extra geld voor de opvang van tienermoeders, de overtijdbehandeling is onder de wet afbreking zwangerschap gebracht, er kwamen meer plaatsen voor palliatieve zorg en het volwassen stamcelonderzoek kreeg een geweldige impuls - om maar een paar concrete punten te noemen.

Voor het nieuwe seizoen blijft er nog genoeg te wensen over. Maar juist na afloop van de stemmingen is er ook deze maand weer alle reden om samen te danken - en te bidden voor een heilzame en inspirerende recesperiode.

Arie Slob, voorzitter Tweede Kamerfractie

Wat weekblad Elsevier jaarlijks in kaart brengt in de rubriek 'Stijgers en dalers', een kwantiteitsanalyse van bewindspersonen, kan de ChristenUnie ook. Het is immers de plicht van Kamerleden om bewindspersonen te controleren. Realiseren ze hun doelstellingen of laten ze hier en daar wat steken vallen? Joël, Cynthia, Esmé, Ernst en Ed kraken een kritische noot en wanen zich in de Trêveszaal.

1 Minister Koenders (Ontwikkelings-samenwerking)

Koenders wil bezuinigen op particuliere hulporganisaties (zoals Woord en Daad, ZOA), terwijl die juist de haartaten van de armoede in Afrika en Azië bereiken. Koenders ruilt ze in voor grote logge internationale VN-organisaties en de Wereldbank. De ChristenUnie wil een evenwichtige verdeling tussen deze beide soorten hulp.

2 Minister Cramer (VROM)

Deze minister moet resultaten gaan laten zien op het terrein van biotechnologie. In een motie heeft de ChristenUnie gevraagd bindende en transparante eisen te formuleren waaraan de genetechnologie moet voldoen om een plek in de verduurzaming van de landbouw te krijgen.

3 Minister Hirsch Ballin (Justitie)

Een kundig minister, geen twijfel daarover. Echter, niet alles heeft zijn voorkeur, zoals de nieuwe wet op de kansspelen. De kansspelsector ontwikkelt zich in snel. De automatenhallen groeien, en via internet worden er steeds meer 'kansspelachtige' spelen aangeboden. De wetgever moet daar een antwoord op hebben en dat komt maar niet. Kom op!

Blijvers en dwalers

TWEEDE KAMERNIEUWS

4 Minister van der Laan (WWV)

Na een goede start bijt hij de laatste tijd van zich af en vraagt van de Kamer om meer realiteitszin. Hij laat irritaties blijken. Dat mag geen valkuil worden! In het integratiedebat probeert hij een middenpositie in te nemen, maar hij moet zijn eigen lijn volgen. En alert blijven op ontwikkelingen op de woningmarkt.

5 Minister Plasterk (OCW)

Hoe charmant deze minister ook is, uiteindelijk moet hij wel resultaten boeken. Laten we hopen dat deze minister minstens één fatsoenlijk (gerestaureerd) museum realiseert deze periode en laat dat het al zo lang gesloten Rijksmuseum zijn.

6 Minister Rouvoet (Jeugd en Gezin)

Het wordt een spannend jaar, want de minister wil de wachtlijsten wegwerken voor het einde van dit jaar. Als de provincies zich niet conformeren aan dit doel, dan zal de minister moeten ingrijpen en excuses van de provincies niet meer moeten accepteren. Ouders

hebben recht op jeugdzorg en dus moet dat ook binnen maximaal negen weken geleverd worden.

7 Minister Verhagen (Buitenlandse Zaken)

Bij hem zie je nog te vaak dat de koopman het wint van de dominee, zie China en Noord-Korea waar de meeste christenen vervolgd worden vanwege hun geloof. De minister stelt dit aan de kaak, maar is terughoudend om het te vermengen met de economische banden die we als Nederland en Europa hebben met China. Hoe kan Nederland handelsakkoorden sluiten met landen die onze geloofsgenoten martelen en jarenlang opsluiten in arbeids- en heropvoedingskampen?

8 Minister van der Hoeven (Economische Zaken)

Haar uitdaging moet zijn dat het investeringsklimaat aantrekkelijk blijft, ook in de recessie. Banken prikkelen en stimuleren om meer ondernemers te ondersteunen waar nodig en ervoor waken dat niet gezonde bedrijven

omvallen. In principe is zij de hoeder van de economie en niet Bos. Ze is sterk en daadkrachtig genoeg om zich hierop te profileren, al mag haar uitstraling wel wat minder arrogant.

9 Minister Eurlings (V&W)

Eurlings is dé minister van de-schop-moet-de-grond-in. Waarom lukt dat niet in het OV? We roepen al tijden dat onderhoud van het spoor achter blijft. In 2008 is een kwart van het beschikbare budget niet uitgegeven. En raad eens: voor de wegen is het dat jaar wel gelukt. Daar moet dus echt een tandje bij.

10 Minister Bos (Financiën)

In de aanpak van de kredietcrisis trad Bos krachtig op, dat moeten we hem nageven. Belangrijk is nu de visie van de minister op het financiële stelsel. Maatschappelijk verantwoord ondernemen moet vaak herhaald worden bij Bos, wil het in visie en doelstelling bij bedrijven, maar ook bij de overheid zelf, goed tussen de oren komen.

11 Minister Klink (VWS)

Elk jaar weer is het een worsteling voor minister Klink om zijn begroting niet gierend uit de hand te laten lopen. Oplossingen moet hij wel in de goede richting zoeken! Niet in een blind geloof dat meer marktwerking de oplossing is voor alle problemen.

12 Minister Ter Horst (Binnenlandse Zaken)

Ze boekt resultaten, maar haar manier van werken is confronterend. Daarmee jaagt ze mensen tegen zich in het harnas. Dat wordt zichtbaar op de manier waarop ze emancipatie bij de politie aanpakt. Ze katapulteert vrouwelijke kandidaten of er nu draagvlak voor is of niet; investeren hierin loont de moeite.

13 Minister Van Middelkoop (Defensie)

Nu Nederland heeft ingestemd met het vernietigen van onze voorraad clusterbommen, moet de minister wel daad bij het woord voegen en clusterbommen daadwerkelijk vernietigen. En hij doet er goed aan samen met de minis-

ter van Buitenlandse Zaken, internationaal te pleiten voor het ontmantelen van kernwapens.

14 Minister Verburg (LNV)

Hoewel ze goed is voor de boerensector, zijn de problemen met de vele agrarische bedrijven rondom natuurgebieden, steviger aangepakt kunnen worden. Als Kamer hebben we dat zelf uit handen gegeven door een belangrijke deel van de discussie bij de provincies te leggen. Boer, bos en burger leven naast elkaar. Aangezien de natuur nog vaak het kind van de rekening is, zal hier blijvend extra aandacht nodig zijn.

15 Minister Donner (Sociale zaken)

Wat een intrigerende man en gewiekste bestuurder! Een uitdaging voor de komende tijd is het terugdringen van de werkloosheid. Hij moet werkgevers met negatieve prikkels gaan stimuleren, anders blijven grote groepen langs de zijlijn staan. Ook moet hij veel meer oog krijgen voor de kwetsbare groepen in de samenleving en vraagstukken niet alleen juridisch benaderen.

Vrijheid blijheid?

Regels zitten in de weg. Toen het eerste Paarse kabinet in 1994 aantrad, beloofde ze korte metten te maken met de grote hoeveelheid wetten en voorschriften van de overheid. 'Betuttelende regelgeving' stond de zelfontplooiing van het individu in de weg. Iedereen in Nederland moest het beste uit zichzelf kunnen halen. Strikte regels op het gebied van drugs, abortus, winkeltijden en prostitutie werden hinderlijk gevonden. Zeker voor een samenleving waarin iedereen vrij behoort te zijn. Paars begon aan de bevrijding van het individu, een bevrijding van de onderdrukking door kerk en staat - paradoxaal genoeg met de overheid als bevrijder.

BEVRIJDING?

Die opvatting over overheidsbemoeienis kan tegenwoordig op flinke kritiek rekenen. Volgens de Nederlandse filosoof Rob Wijnberg is 'bevrijding' tijdens de Paarse kabinetten een 'waardenloos' begrip geworden. Wil vrijheid nog vrijheid zijn, dan moet het volgens Wijnberg een doel hebben:

iets waarvoor je zou willen vechten. Omdat de overheid destijds geen richting wilde geven aan de samenleving, liet zij individuele burgers worstelen met problemen waarvoor de staat verantwoordelijk is. Ze gaf alle ruimte aan egoïstisch winstbejag en eigenbelang. Daardoor kwamen de randvoorwaarden voor een goed

functionerende samenleving ernstig onder druk te staan.

POSITIEVE EN NEGATIEVE VRIJHEID

De discussie over overheidsbemoeienis hangt sterk af van de invulling van het begrip vrijheid. Wat bedoelen we eigenlijk met 'vrijheid'? De Engelse filosoof Isaiah Berlin maakt onderscheid tussen negatieve en positieve vrijheid. Negatieve vrijheid is de ruimte om ongedwongen te kunnen doen wat je wilt. Dit vrijheidsbegrip is bij progressief liberale partijen gangbaar, voor elke vorm van dwang is men allergisch. Positieve vrijheid daarentegen is de mogelijkheid om jezelf te verbinden aan iets wat groter is dan jij zelf. Vanouds voelen zowel christendemocraten als sociaaldemocraten zich ideologisch meer verwant met die vorm van vrijheid. Vrijheid is relationeel, betrokken op de ander. Ze wordt concreet ingevuld met waarden als gelijkheid en solidariteit. Zowel de christendemocraten, als de sociaaldemocraten wantrouwen daarbij het individu. Ze gaan

uit van het fundamentele inzicht dat de mens voornamelijk gedreven wordt door begeertes en niet zomaar het goede nastreeft. De staat is nodig om met regels het kwaad en de ongebondenheid in te perken en de randvoorwaarden voor duurzaam samenleven veilig te stellen.

HERHALING VAN ZETTEN

De partijen van de huidige regering hanteren alle drie zo'n positief vrijheidsbegrip. Het is dan ook geen wonder dat juist tegen het vierde kabinet Balkenende vanaf het begin wantrouwen bestond vanuit liberale hoek. Partijen zoals de VVD, D66 en GroenLinks, staan zeer wantrouwig tegenover de positieve vrijheid. Het zou zomaar kunnen leiden tot fanatisme en dwang. Een gevaar dat inderdaad bestaat: positieve vrijheid kan doorschieten in een maakbaarheidsideaal. Wat is echter het alternatief van deze critici? Negatieve vrijheid. Een typerende uitspraak van de VVD legt dat bloot: 'De overheid mag geen moraal opleggen, want dan probeer je het leven van iemand te beïnvloeden'. Maar een overheid die zich enkel inzet voor negatieve vrijheid, schiet te kort.

ZE GAF ALLE RUIMTE AAN EGOÏSTISCH WINSTBEJAG EN EIGENBELANG

Keuzevrijheid slaat immers gemakkelijk om in keuzedwang voor de burger. De mogelijkheid om keuzes niet gepresenteerd te krijgen, om niet te kiezen, verdwijnt. Neem de media, waarbij de onbeperkte keuzemogelijkheden de huiskamer binnendringen, inclusief expliciete seksualiteit en geweld. Wegzappen kan, maar je er volledig aan onttrekken niet. En ook de crisis heeft ons geleerd wat een gebrek aan begrenzing van het begerige individu voor schade kan aanrichten. In die situaties maakt de individuele vrijheid zichzelf vooral dienstbaar aan de begeerte van een bepaald individu, zonder aandacht voor andersluidende behoeften vanuit de gemeenschap. Het bevordert

egoïstische begeerten die een samenleving onleefbaar kunnen maken. En dat is zorgelijk.

OPKOMEN VOOR ECHE VRIJHEID

We weten wat een overschatting aan eigen verantwoordelijkheid ons kan brengen. Een ten hemelschreiende graaicultuur, onverantwoord asociaal gedrag en commerciële exploitatie van vrouw en kind. Het is daarom goed dat er werk wordt gemaakt van échte vrijheid. De overheid heeft het gezag en de legitimiteit gekregen om collectieve keuzes te maken en het begrip vrijheid concreet in te vullen. Zij probeert waarden zoals fatsoen en solidariteit te bevorderen en stelt grenzen aan kindermishandeling of criminaliteit. Dit is wat een kabinet behoort te doen!

PARTIJEN ZOALS DE VVD, D66 EN GROENLINKS, STAAN ZEER WANTROUWIG TEGENOVER DE POSITIEVE VRIJHEID

Balkende IV kreeg veel kritiek vanwege (vermeende) betutteling. Die kritiek gaat terug op de vraag wie nu voor echte vrijheid kan zorgen. De vrijheid die de liberalen opnieuw proberen te verdedigen lijkt aantrekkelijk, maar dat is ze vooral als tegenhanger van doorgesloten moralisme en maakbaarheidsidealen. Negatieve vrijheid kan geen grondbeginsel zijn voor een overheid. Het egoïsme van individuen moet ingeperkt worden, dat is nu eenmaal de taak van de overheid. Als je dat betutteling noemt, sla je de plank mis. Overheidsoptreden dient immers een hoger doel: een samenleving waarin iedereen de kans krijgt om tot zijn of haar bestemming te komen.

Maarten Vogelaar onderzocht in het najaar van 2008 bij het WI de (vermeende) betutteling van het huidige kabinet. Eind juni verschijnt zijn onderzoek in een Kort Commentaar onder de titel 'Betutteling? Over de (on)zin van een gepolitiseerd begrip'.

Eén Europees leger?

Met veel plezier heb ik Peter van Dalen en Bas Belder tijdens de campagne voor het Europees Parlement wat assistentie verleend. Het was ook een aanleiding voor enige politieke zelfreflectie. Immers, de eurokritische ChristenUnie was altijd ook kritisch over het Europese Veiligheids- en Defensiebeleid (EVDB). En nu ben ik zelf (ook) een Eurominister, want mede verantwoordelijk voor EVDB-operaties. Is dat nog geloofwaardig? Gaven wij niet altijd prioriteit aan de NAVO? Samengevat waren wij beducht voor een (federale) ambitie van een Europees leger en een daaruit voortvloeiende onderminning van de NAVO. Welnu, mijn ervaring is dat voor deze tweërlei beduchtheid in de Europese praktijk nauwelijks tot geen grond is. Van een Europees leger is totaal geen sprake. Nederland beslist zelf soeverein over militaire inzet in EVDB-verband. Zoals nu bij Somalië ter bestrijding van piraterij, waar ook Nederlandse belangen (koopvaardij) mee worden gediend. De EVDB-missies in Kosovo en Afghanistan (politie) functioneren bij de gratie van de bescherming van een robuuste NAVO. Onze kritiek van destijds sneed overigens wel degelijk hout. Ik weet nu dat de politieke werkelijkheid ons gelijk heeft gegeven. Des te groter kan straks in het EP de vrijmoedigheid van de ChristenUnie zijn.

Eimert van Middelkoop, minister van Defensie

'Van recht-schapeenhheid de tactiek maken'

MINISTER EIMERT VAN MIDDELKOOP NA TWEE JAAR MINISTERSCAP

Met Defensie kreeg de ChristenUnie twee jaar geleden wat het wenste, een portefeuille van formaat. Houder Eimert van Middelkoop (60) geeft sindsdien leiding aan de grootste organisatie van Nederland, de krijgsmacht. En daar voelt hij zich wel bij; als politicus én als christen. "Het is een doorlopend hoogtepunt."

Een kleine maand geleden was Van Middelkoop misschien wel het meest trots als minister. Op een goed gevuld Binnenhof werd kapitein Kroon tot ridder geslagen door koningin Beatrix. Als Van Middelkoop over de plechtigheid spreekt, straalt het plezier van z'n gezicht. "Ja, het was 53 jaar lang niet gebeurd. 'So be it', zeg ik dan. Heldenmoed is niet alleen iets van vroeger. Dat hebben we wel aangetoond. Nee, ook in Uruzgan hebben we helden en dat is belangrijk."

Van Middelkoop stapte bij zijn aantreden min of meer in de rijdende trein van voorganger Henk Kamp. De Uruzgan-missie was in gang gezet, de kaarten lagen op tafel. Maar een belangrijke beslissing diende zich al snel aan: moest de missie in Uruzgan worden verlengd? Ja, zeiden kabinet en kamer, tot 2010.

HELDENMOED IS NIET ALLEEN IETS VAN VROEGER

Waarom bestaat het beeld van een schuifelend kabinet als het om Uruzgan gaat? Gaan 'we' nu wel weg, of niet?
"Onzin. Als er één ding duidelijk is, ook voor de NAVO, dan is het wel dat Nederland als leading nation vertrekt

uit Uruzgan. We hebben een keiharde missie die veel vraagt van onze troepen. En niet alleen voor hen, maar ook voor het thuisfront. Het valt niet mee als je vier keer wordt opgeroepen voor Afghanistan. Dus dat stopt. Maar er zijn nog wel kleinere missies, in Kandahar bijvoorbeeld, en in Kabul. Daarover wordt nog een besluit genomen. Hierbij gaat het om een paar honderd man; niet te vergelijken met Uruzgan."

Hebt u hoop voor Afghanistan?

"Ja. Zeker als je kijkt naar het dal waaruit ze zijn opgeklimmen. De veerkracht van het Afghaanse volk is groot. In mijn jonge jaren was Kabul een stad van de hippies, Afghanistan was een modern land. Alles is vernietigd, en nu wordt er gezocht naar herstel. Wat Afghanistan denk ik met name nodig heeft is rust. Rust om er weer bovenop te komen."

GENADEMOMENT

Bij een publiek optreden rondom de installatie van Balkenende IV kreeg Van Middelkoop van journalist Paul Witteman de vraag hoe dat nou toch zat: Een christen die geweld moet gebruiken. "Ik heb hem toen geantwoord - en dat was een klein genademoment - dat dezelfde God die ons het gebod van liefde gegeven heeft, ook het zwaard in de hand van de overheid heeft gelegd. Dat was een moment waarop ik als

Defensie-minister kon laten zien dat ik een christen ben.”

HET VALT NIET MEE ALS JE VIER KEER WORDT OPGEROEPEN VOOR AFGHANISTAN

Kunt u uw christen-zijn een beetje kwijt op een ministerie als Defensie?

“Ik heb nooit de behoefte gehad me te onderscheiden. Ik ben mezelf gebleven door gewoon politiek te functioneren. Ik wil mijn vak zo goed mogelijk uitvoeren en daarin heb ik mijn christen-zijn geïntegreerd. Ik was een tijdje gele-

heeft met Defensie. Ik krijg, juist van onze eigen kiezers, veel ondersteuning. Er wordt echt meegeleefd. Natuurlijk is het zo dat medisch-ethische thema's ook zwaar wegen voor een aantal mensen, maar ik ervaar een grote betrokkenheid op mij en de manschappen.”

Is het voor u moeilijk om weg te blijven van politieke spelletjes, zo in het centrum van de macht?

“Nederland kent een lange traditie van driepartijencoalities. En in al die kabinetten heeft de kleine partij het moeilijk. Wij ook. Het is niet gemakkelijk om invloed uit te oefenen. Ook al niet omdat de cultuur van de paarse kabinetten nog altijd niet verdwenen is. Voor je het weet ligt de vijandigheid om de hoek. Ik

In de crisisonderhandelingen had de ChristenUnie naar verluidt een bemiddelende functie. André Rouvoet werd 'het oliemannetje' genoemd. Is dat niet een wat ondankbare taak?

“Het kabinet kwam halverwege de rit voor een enorme uitdaging te staan, en daarin stonden we onder enorme druk. Alle ministers moesten terug naar hun ministerie met een ander verhaal. Deels is daarom het coalitieakkoord herschreven. En daarin heeft de ChristenUnie een cruciale inhoudelijke bijdrage geleverd, maar we hebben ook een pacificerende rol gespeeld. Bij CDA en PvdA is echt wel duidelijk dat er met ons niet te spotten valt.”

ZONDAGSRUST

Als minister valt het soms niet mee voldoende rust te pakken. Zeker niet als er om de zoveel tijd een retour Afghanistan op het programma staat. “De zondagsrust houdt mij in evenwicht”, zegt Van Middelkoop.

Vraagt het ministerschap veel van u?

“Wat dit ambt zwaar maakt zijn de intensiteit en de grilligheid. Ik moet permanent alert zijn. Het is niet zo dat je even kunt zeggen, nu ben ik geen minister. Nu ben ik met vakantie. Zeker niet als het gaat om Defensie.

Er kan telkens wat gebeuren. Maar door de zondagsrust kan ik het volhouden. Zowel lichamelijk als geestelijk.”

BIJ CDA EN PVDA IS ECHT WEL DUIDELIJK DAT ER MET ONS NIET TE SPOTTEN VALT

Op naar Balkenende V?

(Lachend) “We zijn halverwege de rit. Laten we nu eerst deze periode maar eens verzilveren en dan zullen we kijken wat de kiezer te zeggen heeft. Tot dusver worden we gesteund en in de peilingen blijven we stabiel. Ja, ik heb er vertrouwen in.”

Felix de Fijter, freelance journalist

VRAGEN AAN

WIL MULDER

‘Moeder van de fractie’

De Kamerleden blinken uit in zichtbaarheid: een spannend debat, een interessant werkbezoek en een mooie lezing. Maar wie doet het werk achter de schermen? Wie denkt mee in de voorbereiding, wie beantwoordt het telefoontje van de bezorgde burger en wie plant de afspraken? In zeven vragen en antwoorden maakt u kennis met de medewerkers van de Tweede Kamerfractie. Wil Mulder (63), administratief medewerker.

Sinds jaar en dag, met een totale lengte van maar liefst 17 jaar, bestiert Wil Mulder het secretariaat van de Tweede Kamerfractie van het GPV en daarna de ChristenUnie. Hoewel haar pensioen langzaam in zicht komt, geniet ze nog zichtbaar van haar werkzaamheden in Den Haag. “De wisselende contacten en het werken met veel jonge mensen vind ik erg leuk.”

DE VRAGEN

1. Wat houdt je werk in?

“Ik ondersteun de fractie met secretariaatswerkzaamheden. Daarnaast houd ik mij bezig met het organiseren van excursies en andere activiteiten.”

2. Het leukste aan deze baan is?

“De veelzijdigheid. Mijn werk is heel afwisselend en soms ook hectisch. Geen dag is hetzelfde dat maakt het juist zo leuk.”

3. Waarom wilde je juist bij de ChristenUnie werken?

“Als herintredende vrouw heb ik destijds gesolliciteerd bij het GPV. Je moest wel betrokken zijn bij de nationaal gereformeerde politiek. Met andere woorden: oog hebben voor mensen om ons heen, voor natuur en milieu en een goed bestuur, met de Bijbel als inspiratiebron. Deze levensvisie spreekt mij aan, zowel van het RPF en GPV tot ChristenUnie. Ik had geen ervaring met de politiek, maar heb in de loop der jaren meer inzicht gekregen. Het is echt heel bijzonder om bij de fractie te mogen werken. Wekelijks wordt om toerbeurt de fractievergadering geopend met schriftlezing en gebed. Dat geeft een saamhorigheid, je bent met elkaar verbonden in Jezus Christus.”

4. Met wie heb je het meest contact?

“Je kunt het ook omdraaien, ik ben de stabiele factor. Het is een komen en gaan op het secretariaat van veel jonge mensen. Heel gezellig om mee samen te werken. Met Sonja heb ik het meest te maken en zal ik de komende tijd mijn werkzaamheden overdragen.”

5. Ik ben lid van de partij, waar kan ik jou voor bellen?

“Voor excursies, groepsbezoeken, eigenlijk over van alles. Verder verbind ik je door voor afspraken met Kamerleden.”

6. Wat is je doel voor het komende jaar?

“Werkzaamheden overdragen aan mijn collega.”

7. Verras ons eens...

“Ik ben nu 63 jaar. Nog voor de komende verkiezingen in 2011 ga ik met pensioen.”

DE COLLEGA'S

Martijn Giebel (administratief medewerker): “Wil wordt ‘de moeder’ van de fractie genoemd; niet weg te denken bij het secretariaat door haar attente houding en uitstekende vermogen van organiseren. Dat zij ook niet zonder de ChristenUnie kan, blijkt ook wel na ieder reces wanneer ze weer blij is om te mogen werken!”

Jacob Pot (ambtelijk secretaris): “Wil heeft de gave bijna altijd goedgemutst aan het werk te zijn en loopt altijd vrolijk door de gangen. Daarmee alleen al is ze van grote waarde.”

Cornelis Vlot, eindredacteur Handschrift

450 bezoekers op Vriendendag!

De jaarlijkse Vriendendag van de ChristenUnie heeft ruim 450 bezoekers getrokken en is daarmee een succes gebleken. De dag stond vooral in het teken van persoonlijke ontmoetingen met Kamerleden en bewindspersonen. Door middel van een speeddateprogramma konden bezoekers met ze in gesprek gaan. Gospelkoor C-united verzorgde een spetterend optreden, terwijl kinderen zicht vermaakten in het creatieve kinderprogramma.

Bezoekers kregen 's morgens de gelegenheid om deel te nemen aan workshops. Zo gaf fractievoorzitter Slob een introductie cursus voor leden die meer over de partij te weten wilden komen. André Rouvoet en Gert Jan Segers stelden bezoekers in de gelegenheid kritische vragen te stellen over de inhoud van christelijk-sociale politiek. Ed Anker, onze cultuurwoordvoerder, nam een aantal bezoekers op sleeptouw dat geïnteresseerd was in kunst in het Kamergebouw. En daar bleef het niet bij. Ook collega-Kamerleden Cynthia Ortega, Esmé Wiegman en Joël Voorde wind namen een workshop voor hun rekening. Cynthia sprak over de

sociale samenhang en de rol van kerken in de samenleving. Esmé lichtte vragen over de Wet Algemene Ondersteuning (WMO) toe. Joël ging in gesprek met mensen uit de Evangelische achterban, terwijl Ernst sprak met afgevaardigden van een aantal kiesverenigingen.

VRAGENUURTJE

Aan het einde van de middag was er het unieke ChristenUnie-vragenuurtje. Deelnemers mochten op de bekende blauwe stoeltjes gaan zitten en de ChristenUnie-Kamerleden het vuur aan de schenen leggen. Die mogelijkheid lieten de deelnemers niet aan zich

voorbij gaan. Waar de één te weten wilde komen of de ChristenUnie in de toekomst met Wilders wil gaan regeren, probeerde een ander duidelijkheid te krijgen over de herkomst van de financiële injecties waarmee minister Bos de banken overeind houdt. En daar bleef het niet bij. Eén van de kinderen eiste een duidelijk antwoord op de vraag waarom er de laatste tijd toch zulke ontzettend kinderachtige programma's op Nederland 3 te zien zijn. 'Vooral niet meer kijken en al je vriendjes en vriendinnen optrommelen hetzelfde te doen. Dan verdwijnen die programma's vanzelf wel weer', was het antwoord van Arie Slob.

De kiesvereniging **Woudenberg**

Met een kort bezoek aan een willekeurige kiesvereniging in ons land komen we te weten wat de vereniging organiseert voor haar leden en waarmee de fractie zich onderscheidt van andere partijen. Deze keer de ChristenUnie Woudenberg.

Vlnr: Erris Zandbergen (wethouder), Elli van Oosterom (lid steunfractie), Nico van den Bergh (fractievoorzitter, raadslid) en Gerco Wolfswinkel (raadslid)

Het bestuur is zich bewust van de toegevoegde waarde van jongeren. Enthousiasme en ideeën zijn nodig om fris te blijven. Voor jongeren is meedraaien in een bestuur een goede gelegenheid om ervaring op te doen en rustig om zich heen te kijken welk vervolgtraject in partijverband interessant is. Jan Vischer is zo iemand. Het enthousiaste bestuurslid is student geografie en communicatie en werd in 2007 lid van Perspectief én de ChristenUnie.

Jan, hoe ben jij als perspectiever in het bestuur van de kiesvereniging actief geworden?

“De open houding van onze vorige voorzitter Jan van Haaften die mij hiervoor uitnodigde. En verder was mijn opa al binnen de GPV politiek actief.”

Wat voeg jij toe aan het bestuur en levert het jezelf ook iets op?

“Ik kan mij binnen deze taak heel breed oriënteren en daar heb je als jongere later profijt van. Zo doe ik ervaring op in vergaderen, in het leggen van contacten. Ook draai ik mee als algemeen

bestuurslid met de fractievergaderingen. Dus ook politiek-inhoudelijk kun je daardoor groeien. Verder ben ik aangesteld als promotor en webmaster. Ik denk mee als algemeen lid vanuit de visie van een jongere. Goed voor een stukje vernieuwing en voor ideeën.”

Welke toekomst zie je voor jezelf binnen de partij?

“Misschien dat ik wel gemeenteraadslid wil worden in de toekomst. Ik kan daar nu stapsgewijs naar toe werken op deze manier.”

Ben je een uitzondering door zowel perspectiever als gewoon ChristenUnie lid te zijn?

“Ja, dat is wel zo. Ik vind trouwens dat meer perspectievers dat zouden moeten overwegen. Niet alleen als 20-jarige, maar zeker als 30-jarige, want dan kun je eenvoudiger de overstap maken naar de partij.”

Wat is een hoogte- en dieptepunt binnen jullie kiesvereniging?

“De slogan die we bedacht hadden

voor de herindeling is door de gemeente Woudenberg overgenomen. Verder zijn de bezoekersaantallen van onze website flink gestegen sinds we deze in eigen hand hebben genomen en er actief mee aan de slag zijn gegaan. Een dieptepunt is de teruggang van het aantal stemmers de laatste keer. We werken nu hard aan verbetering.”

Heb je nog tips & trucs voor andere kiesverenigingen?

“Draag zorg voor een goed communicatie- en promotiebeleid. Dat werpt zeker z'n vruchten af!

Het begint misschien klein met een eigen website en een werkgroep ‘permanente campagne’ en extra aandacht voor het contact met je leden. Maar het geeft gegarandeerd groei in interesse bij de leden en vervolgens bij jezelf veel voldoening.”

Tjitske Kuiper – De Haan, Adviseur Kiesverenigingen

Jan Visscher

CHRISTENUNIE WOUDENBERG

De kernen: Woudenberg. (Per 1 jan 2011 herindeling met gemeente Scherpenzeel en gemeente Rensoude)
Aantal inwoners: 11.800
Aantal leden van de kiesvereniging: 88
Zetels gemeenteraad: 15
ChristenUnie raadsleden: 2
Geallie / oppositie
www.woudenberg.christenunie.nl

STEUN POLITIEK OVER GRENZEN

Nieuwe christelijke politiek is van levensbelang

Vertaling: 'Het (d.i. de taak) volbrengen voor het volk is het volbrengen voor God.'

In Midden Amerika en de Caraïben is het Protestantisme de laatste jaren enorm toegenomen. Was een land als Guatemala voorheen bijna 100% rooms-katholiek, nu rekent ruim 40% van de bevolking zich tot het protestantisme. Daarbij gaat het vooral om charismatische en pinkstergelovigen.

Traditiegetrouw hebben deze gelovigen een groot wantrouwen tegen politiek. Daar kan men zich, volgens velen, alleen maar aan bezondigen. Aarzelende initiatieven in het verleden waren bovendien vaak niet succesvol. Toch staan er nu steeds meer mensen op uit deze kringen die op een nieuwe manier politiek willen bedrijven. Ze zijn ervan overtuigd dat het christelijk geloof ook een belangrijk woord heeft voor de politiek en de publieke ruimte.

DESTABILISATIE

Nieuwe politiek is nodig. Christelijke politiek. Neem Guatemala. Het land wordt steeds minder bestuurbaar. Terwijl de regering van president Colóm een gematigd linkse koers wil varen, lijkt er sprake van doelbewuste pogingen tot destabilisatie. Dit leidt tot veel geweld, veel moorden. Wie erachter zitten is onduidelijk. Waarschijnlijk gaat

het om twee groepen die elkaar overlappen. In de eerste plaats de 'reactionairen', het uiterst rechtse deel van de traditionele elite die het allemaal te ver vindt gaan. Hun eigenbelang komt in gevaar. In de tweede plaats de drugs maffia. Zij hebben groot belang bij destabilisatie in een land als Guatemala om ruimte te (blijven) creëren voor hun kwade praktijken. Daarbij hebben ze ook overheidsinstellingen en politieke partijen geïnfilterd. De bevolking wordt hiervan uiteindelijk de dupe.

CHÁVEZ EN ORTEGA

Ook in landen als Nicaragua en Suriname is de noodzaak van 'nieuwe christelijke politiek' overduidelijk. In Nicaragua wordt de meerpartijdige democratie ondermijnd door het 'socialisme van de 21e eeuw', afkomstig van president Chávez van Venezuela en

overgenomen door Ortega. President Ortega jaagt met geoorloofde én ongeoorloofde middelen de realisatie van dit 'politieke project' na. Daarbij is voor andere politieke partijen eigenlijk geen plaats meer. In Suriname zit, volgens Carl Breeveld van de DOE partij, de politiek ook in een impasse, zij het weer op andere wijze.

STEUN

Nieuwe christelijke politiek. 'Nieuw' in de zin van inhoud – relevant voor de bevolking, in het bijzonder voor de arme inheemse bevolkingsgroepen. 'Nieuw' in de zin van mentaliteit – politici die persoonlijke integriteit hoog in het vaandel hebben staan. Zoiets gaat niet vanzelf. Vandaar dat politieke partijen in Guatemala, Nicaragua en Suriname ons gevraagd hebben hen te steunen. Die steun willen we als ChristenUnie graag geven. Het goede dat we hebben ontvangen door onze politieke ervaring in Nederland willen we graag delen, wereldwijd!

Frans Visscher is binnen het Team Internationaal van de ChristenUnie verantwoordelijk voor de contacten met Afrika, Azië en Latijns Amerika & de Caraïben. Hij is verder werkzaam als partijcoördinator van de ChristenUnie bij het NIMD.

'Eindelijk een coalitie die hart heeft voor het OV'

INTERVIEW MET STAATSSECRETARIS TINEKE HUIZINGA

Lemmer, de 'poort van Fryslân': niet alleen voor de binnenschipper die vanaf Amsterdam over het IJsselmeer richting Groningen en Delfzijl koerst, maar ook voor de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat die dagelijks over de A6 naar Heerenveen rijdt. Lemmer, dat betekent nog maar 20 kilometer van huis – een kwartiertje, als het niet muurvast staat voor de rotonde bij Joure.

We hebben afgesproken op een bankje bij het Ir. D.F. Woudagemaal: het grootste, nog in bedrijf zijnde stoomgemaal ter wereld; een van Nederlands werelderfgoederen op de hitlijst van Unesco. Toch is ze hier, zoals veel Friezen en Hollanders, nog niet eerder geweest. En ook al is het vrijdagmiddag laat aan het einde van een vermoeiende werkweek, toch raakt ze meteen gefascineerd door de bijzondere locatie als ze monter uit de dienstauto stapt. Veel onderwerpen uit haar portefeuille komen hier samen, in dit historisch tableau van water, baksteen, koper en staal. Maar het is er vooral heel mooi, aan de oever van het IJsselmeer.

DRIJFVEER

Dat is ook een van de eerste dingen die Tineke Huizinga opmerkt, als we aan de praat raken over haar ambt. Over de ontelbare werkbezoeken die ze in ruim twee jaar staatssecretariaat heeft afgelegd in binnen- en buitenland – haar dienstauto draait bijna een ton per jaar. „Ik kom op zoveel prachtige plekken; alleen dat al is een voorrecht van dit werk. En het is echt niet allemaal techniek waarmee ik geconfronteerd wordt; het gaat altijd om heel praktische problemen die om slimme oplossingen vragen. Diep menselijke problemen: waterveiligheid is een heel primaire zorg, ik begrijp dat heel goed als mensen hun verhaal doen.

„We wonen hier zo laag achter de dijk, houdt-ie het wel op den duur...”. Hetzelfde geldt voor m'n portefeuille openbaar vervoer. Daar stuit je op concrete knelpunten waar mensen dagelijks tegenaan lopen. En dan geeft het buitengewoon veel bevrediging als we er in goed overleg met reizigers, vervoersbedrijven en andere overheden in slagen om die knelpunten door concrete maatregelen op te ruimen en de bus of tram toegankelijker, efficiënter en aantrekkelijker te maken. Dat is een belangrijke drijfveer voor mij en ik ben blij dat dit kabinet daar de vereiste prioriteit aan geeft. Dat geeft ook motivatie en energie op het departement: eindelijk een coalitie die hart heeft voor het openbaar vervoer, zonder dat het ontaardt in zinloos autootje pesten.”

WILLEN

Het was nogal een overgang: van het parlement, in een kleine fractie (drie zetels had de ChristenUnie in de vorige periode) met pakweg drie medewerkers per Kamerlid, naar een ministerie waar duizenden ambtenaren voor twee bewindslieden werken. Hoe krijg je al die medewerkers zover dat ze jouw zin doen? „Dat is de verkeerde vraag. Als bestuurder moet je mensen niet zover krijgen dat ze doen wat jij wilt, maar dat ze willen wat jij wilt. Dat ze enthousiast worden voor de doelen die we als kabinet hebben gesteld, en zelf

op zoek gaan naar de beste manier om die doelen te bereiken. Zo ben je met elkaar bezig, en dat is prachtig werk." Ze legt uit hoe dat in z'n werk ging met wat vooralsnog het hoogtepunt van haar ambtsperiode was, de Deltacommissie onder leiding van oud-minister Cees Veerman: „Het leek misschien het simpelste wat je kunt doen: een commissie instellen. Maar op een departement waar heel veel mensen rondlopen die zelf verstand hebben van water en dijken, moet je nogal wat overredingskracht hebben om te zeggen: 'Dit is zó'n grote opgave, hiervoor stellen we een commissie in die het probleem boven dit ministerie en boven deze kabinetsperiode uittilt.' Dat is gebeurd, en daardoor ligt er nu een breed gedragen rapport dat vooruit

ik een wetsvoorstel naar de Kamer te sturen waarin de belangrijkste elementen – een Deltafonds, een Deltaprogramma, een Deltaregisseur – worden verankerd. Zodat de uitvoering ook na deze kabinetsperiode, tot in lengte van jaren is gegarandeerd. Dat is nooit vertoond: dat we ruimschoots binnen een kabinetsperiode zó ver komen, van de instelling van de Deltacommissie in september 2007 tot een breed gedragen advies en de verankering daarvan in een wet. Begrijp je hoe enthousiast ze daarvan worden op het ministerie?" En enthousiast is ze zelf niet minder, als ze vertelt over waterbeheer en wat daarbij komt kijken. Begin juli, als de Kamer op reces gaat, vertrekt ze voor een zoveelste buitenlands werkbezoek naar Azië: „Met Bert Koenders [minis-

nologie bevat een grote economische potentie; de mogelijkheid om anderen daarmee via ontwikkelingssamenwerking te helpen, is een keerzijde van diezelfde medaille. Dit is ontzettend belangrijk werk, het behoort tot het hart van ChristenUnie-politiek, en we kunnen vanuit deze positie veel meer bereiken dan uitsluitend via de Tweede Kamer. Je doet het samen met de coalitiegenoten, maar ik vind dat we hier als partij echt trots op mogen zijn."

WEER

Vooral in het eerste jaar van haar staatssecretariaat legde de Kamer haar geregeld het vuur aan de schenen, als het ging om lastige dossiers als de taxitarieven en de OV-chipkaart. Ze kijkt er laconiek op terug: „Beeldvorming is in de politiek een buitengewoon krachtig natuurverschijnsel, maar net zo veranderlijk als het weer: het kan zó omslaan. Het enige dat je er tegen kunt doen, is niet meteen bij de eerste storm gaan liggen maar doorgaan, je werk goed doen, goede dingen neerzetten."

Motivatie put ze uit de ontmoetingen met mensen voor wie ze het doet: tijdens de vele werkbezoeken, maar ook nu op een achternamiddag bij Lemmer. De twee vrijwilligers die rondleidingen geven in het I. Woudagemaal, onthalen haar op koffie en sluiten de deuren niet af voordat ze hun 'hoogste baas' spontaan een persoonlijke rondleiding hebben gegeven ('Pas op uw kleren, alles is hier vet') en met haar op de foto zijn geweest. Met dezelfde hartelijkheid worden we even later ontvangen door de sluiswachters bij de Prinses Margrietsluizen: 'Mogen we met u op de foto?' En terloops voert ze een deskundig gesprek over het baggeren van een kanaalprofiel, over Klasse Va, vierlaagscontainervaart en duwbak-koppelverbanden tot 200 meter lengte. Technisch, theoretisch? Welnee, het gaat over een groeiende economische sector die geen ruimte vraagt maar oplevert, over vitale gezinsbedrijven, over schepen die met één volle lading tientallen ronkende vrachtauto's uit de file sparen. Wat zou daar niet ChristenUnie aan zijn?

Sjirk Kuiper

De volgende verkiezingen naderen weer. De lokale ChristenUnies draaien zich warm voor een hectische periode. De kaderschool richt zich in de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen op de persoonlijke ontwikkeling van kandidaat-raadsleden en steunfractieleiden.

Maar ook kandidaat-wethouders, bestuursleden en anderen kunnen terecht bij de kaderschool. Maar waarom zou u een cursus volgen? Wat levert het op? Een greep uit ons aanbod voor dit najaar.

1 WELKOM IN DE RAAD, EEN CURSUS VOOR NIEUWE RAADSLEDEN

Wat levert dit mij op?

- Alle basiskennis op een rij;
- Persoonlijke groei op het gebied van: presenteren, omgaan met de media, onderhandelen, netwerken, omgaan met weerstanden;
- Ideeën van anderen om te kopiëren, ik hoef niet zelf het wiel uit te vinden;
- Sneller door mijn stapel stukken heen komen;
- Een breed netwerk opbouwen binnen de ChristenUnie;
- Zicht op mijn eigen groeimogelijkheden;

Doelgroep: kandidaat-raadsleden en steunfractieleiden
Plaats en tijd: 7 zaterdagen vanaf oktober tot juni in Assen - start 10 oktober, Almere - start 31 oktober en Gorinchem - start 10 oktober

2 DEBATTEREN VOOR LIJST-TREKKERS

Wat levert dit mij op?

- Ontspannen de debatten ingaan;
- Een duidelijke strategie;
- Aandacht van mijn publiek;
- Een heldere argumentatie;
- Uitstraling;

Een CURSUS,
wat levert mij dat op?

4 X BETER VOORBEREID
OP GEMEENTERAADS-
VERKIEZINGEN 2010

Doelgroep: (kandidaat) lijsttrekkers
Plaats en tijd: Gouda 7 november, Zwolle 14 november

3 WETHOUDERSTRAINING VOOR KANDIDATEN

Wat levert dit mij op?

- Inzicht in mijn eigen positie in een college;
- Breed netwerk binnen de ChristenUnie;
- Persoonlijke groei op het gebied van samenwerken, analytisch vermogen, onderhandelen.
- Stevige grond onder het politieke krachtenveld.

Doelgroep: kandidaat- of aspirant-wethouders
Plaats en tijd: Amersfoort, 31 oktober en 7 en 14 november

4 LEIDING GEVEN LOKAAL

Wat levert dit mij op?

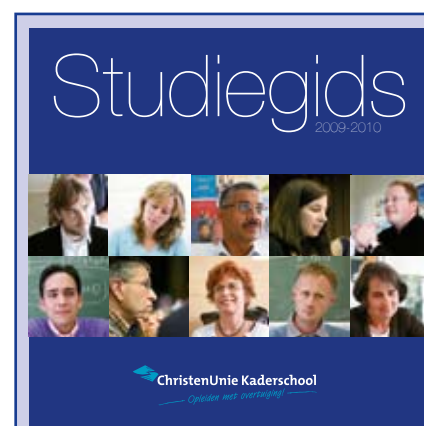
- Ideeën voor bijeenkomsten en activiteiten;
- Een effectieve samenwerking met mijn fractie;
- Tools om onze leden te betrekken bij de ChristenUnie;
- Breed netwerk binnen de ChristenUnie;

Doelgroep: lokale bestuursleden
Plaats en tijd: Amersfoort 31 oktober 2009, Doetinchem 29 mei 2010

AANMELDING

Voor meer informatie en aanmeldingen voor een van deze trainingen gaat u naar: www.kaderschool.christenunie.nl

Annerieke Pruim, Coördinator Opleiding

STUDIEGIDS KADERSCHOOL

Bestel de nieuwe studiegids van de ChristenUnie Kaderschool. Met de studiegids heeft u een compleet overzicht van alle trainingen en cursussen die de kaderschool in het nieuwe seizoen aanbiedt. U kunt de studiegids gratis bestellen via www.kaderschool.christenunie.nl/studiegids. Tot ziens bij de kaderschool!

kijkt tot het einde van deze eeuw. Dat het CDA daarmee goede sier probeert te maken door het aan de persoon van premier Balkenende te koppelen: het zij zo, als het onderwerp maar de status en prioriteit krijgt die het verdient. Alleen zo lukt het om de aanbevelingen ook daadwerkelijk uit te voeren. Nog voor het einde van dit jaar hoop

ter van Ontwikkelingssamenwerking, red.] naar Bangladesh. Eén van de vijf grootste rivierdelta's in de wereld, waarmee wij onze kennis uitwisselen. In onze expertise op watergebied hebben we tevens een grote verantwoordelijkheid gekregen om deze te delen met andere landen die dezelfde bedreigingen kennen. Onze watertech-

Win uniek duurzaam vakantiepakket!

ZOMERPUZZEL 2009

Speciaal voor dit zomernummer heeft de redactie van Handschrift een prijspuzzel geplaatst. Zoek de woorden en vind de slagzin. Stuur vervolgens het goede antwoord vóór 31 juli op naar het redactie-adres onderaan deze bladzijde. Daarmee maak je kans op het unieke ChristenUnie duurzame vakantiepakket!

R M I T N E M E D N E M A N E T D
 E E N M I N I S T E R E E T C H T
 M K T R I S O E N G A P M A C W C
 A E E T E C T W I E P N U B E G H
 K I R L I N K I E A I R N E V N R
 E T N A T Z D A H E E R D D A I I
 T I A A O E R C D I G E E R K G S
 S L T N M I S O Z E K P M N A I T
 R O I O S R G E O A R A G A N U E
 E P O I E T L R M V A S I K T T N
 E M N T E P E E E Z E S C T I R U
 E E A A N I R M R G E I R H E E N
 U W A N F L S U R T H E T A O V I
 R T L F I O U E E R L I J K C P O E
 V A I D K D S E C E R Z O N A A L
 N R T V E R K I E Z I N G E N R I
 G E N E M M E T S E E P O R U E F

In elk woord zitten minstens twee letters die maar op een manier weg te strepen zijn. Als alle hieronder opgegeven woorden in het diagram zijn weggestreept, blijft er een aantal letters over. Lees deze letters regel voor regel van boven naar beneden, zo vindt u de oplossing. Veel puzzelplezier.

© www.ruiterpuzzel.nl

- AMENDEMENT
- CAMPAGNE
- CHRISTEN UNIE
- DEBAT
- DUURZAAM
- EERLIJK
- EERSTE KAMER
- EUROPEES
- FRACTIEVOORZITTER
- GRIFFIER
- INTERNATIONAAL
- KADERSCHOOL
- MINISTER
- MOTIE
- NATIONAAL
- OVERTUIGING
- PASSIE
- PLEZIER
- POLITIEK
- RECES
- SOCIAAL
- STEM
- STEMMEN
- TWEDE KAMERLID
- VAKANTIE
- VERKIEZINGEN
- WATERSCHAPPEN
- WI
- ZOMERRECES
- ZON

De gemeenteraadsverkiezingen van 3 maart 2010 komen langzaam maar zeker dichterbij. In sommige gemeenten hebben ze in verband met een herindeling zelfs in november al verkiezingen. Hoe dan ook: werk aan de winkel!

Goede voorbereidingen zijn meer dan het halve werk. Als het goed is zijn alle lokale ChristenUnie-besturen al bezig met het schrijven van het verkiezingsprogramma en het opstellen van de kandidatenlijst. Vaak wordt er ook al nagedacht over de campagne. Meestal zijn voor deze klussen commissies in het leven geroepen.

Voor wie in een lokaal bestuur of in zo'n commissie zit, hebben wij een website vol profielschetsen, modellen, tips, reglementen, etc. Ga naar <http://www.christenunie.nl/nl/gemeenteraadsverkiezingen> (inloggen - alleen voor leden). Daar staan onder andere het Handboek Verkiezingen, het Handboek Campagnevoeren, de Handreiking voor lokale verkiezingsprogramma's, het Lokaal en provinciaal functiehandboek en de reader van de training voor selectiecommissies.

Belangrijke vragen om in deze fase over na te denken:

1 Betrekken we de leden vol doende bij alles? Kunnen zij meedenken over visie, speerpunten en programma? Hebben wij ze gevraagd om hun persoonlijke netwerken aan te boren? Als u lid bent, betrokken wilt zijn, maar nog niet benaderd bent, laat dan van u horen!

2 In welke vijvers vissen we voor nieuwe raadsleden? Kunnen we nog nieuwe bronnen aanboren? Zien we bepaalde kerkgenootschappen, leeftijdsgroepen, bevolkingsgroepen e.d. over het hoofd? Is de man-vrouw verdeling in balans? Hebben we onze persoonlijke netwerken voldoende aangeboord?

7 aandachtspunten GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN 2010

3 Als we tot nu toe samen werkten met de SGP, willen we dat de volgende periode weer? Kijk goed wat hierover in het Handboek Verkiezingen staat. Wanneer u wilt samenwerken dient u een samenwerkingsovereenkomst op te stellen die moet worden goedgekeurd door het Landelijk Bestuur. Neem tijdig contact op met het partijbureau.

4 Hebben we een wethouders kandidaat? Zetten we die op de kandidatenlijst? Zo ja, op een verkiesbare plaats? Wordt hij of zij de lijsttrekker? Gaan we in de ledenvergadering en de campagne zeggen wie onze kandidaat is of niet? Over al deze vragen staat een notitie op de genoemde website.

5 Houden bestuur en selectiecommissie bij het beoordelen van kandidaten goed rekening met de bewilligingsverklaring, gedragscode en de regels rond ver-

enigbaarheid van functies? Worden bij zittende raadsleden de uitkomsten van voortgangsgesprekken meegenomen? Staat zorgvuldig omgaan met mensen bovenaan het prioriteitenlijstje?

6 Kunnen we nog wat doen aan fondsenwerving om te zorgen voor meer middelen in campagnetijd? Een handreiking Fondsenwerving is te vinden op eerder genoemde website.

7 Hebben we een duidelijke planning voor alles? Staan bijvoorbeeld de ledenvergaderingen in het najaar al vast?

Vanuit het partijbureau wensen wij u allen heel veel succes en zegen bij de voorbereidingen. Graag zijn wij u van dienst! Stel uw vragen gerust via gemeenteraadsverkiezingen@christenunie.nl

Erik van Dijk, Coördinator team Advies en projectleider gemeenteraadsverkiezingen

3 oktober 2009

UNIE & LEDEN CONGRES

Nieuwe Buitensociëteit
Zwolle

meld je aan:
www.christenunie.nl/congres

ARCHITECT

VAN ONTWERP TOT OPLEVERING

vraag onze
PRESENTATIEMAP
vrijblijvend aan

ARCHITECTENBURO **BIKKER** BV

www.bikkerbv.nl
Kerkstraat 22 info@bikkerbv.nl architect BNA
2964 BV Groot-Ammers 0184 - 66 12 38 interieurarchitect BNI

macht dienstbaar maken aan gerechtigheid

Mr. A. Rouvoet over de ChristenUnie en regeringsverantwoordelijkheid. Bestel nu de Groen van Prinsterer-lezing 2009. Een prachtig boekwerkje voor slechts 6 Euro.

surf naar:
wi.christenunie.nl/gvp

Theocratie

‘Christelijke politiek is politiek van christenen’. Dat lijkt logisch, maar wie het zo zegt maakt christelijke politiek te klein. Als de uitspraak waar is, is christelijke politiek de uitkomst van mensen met een christelijke mening, een mening naast andere meningen.

De knellende vraag die dan vaak opkomt is: hebben wij hier wel een eigen mening over?, of: zijn wij wel anders dan anderen? Toegepast op het huidige kabinet: welke unieke punten heeft de ChristenUnie gescoord, punten die CDA en PvdA niet hebben?

Volgens mij is dit een veel te benauwde manier van denken over christelijke politiek, geen denken dat getuigt van christelijke vrijheid. Christelijke politiek is theocratisch, niet in de beperkte zin die men wel aan ‘theocratisch’ heeft gegeven, maar in de betekenis van: de wereld is van God. Christelijke politiek berust op het principe dat niemand uit de wereld van God kan stappen. Dat maakt dat mensen elkaar kunnen begrijpen ondanks hun verschillende meningen.

Als de apostel Paulus het heeft over de kenmerken van christelijk leven, dan

noemt hij geen dingen die anderen onbekend zijn of niet als goed zien (Gal.5; Ef.4). Het gaat er meer om dat mensen dat goede niet doen. Als de ChristenUnie zegt: abortus is een kwaad, dan is dat geen christelijke mening waartegenover anderen van mening zijn dat abortus geen kwaad is. Nee, voor de ChristenUnie is het niet te begrijpen dat anderen dat kwaad niet zien. We zeggen niet tegen anderen: stik maar in uw mening. Zo eenvoudig ligt het ook niet bij anderen: weinigen zullen abortus een goede zaak vinden. Het is het streven naar zelfhandhaving dat tot het verschil met de ChristenUnie leidt. Christelijke politiek is geen wanhopige onderneming van een kleine groep met een eigen belang en een eigen mening. Het is de wens ieder te bepalen bij wat goed is voor de samenleving, niet exclusief maar inclusief.

Peter Blokhuis, voorzitter landelijk bestuur

COLOFON

Redactie

Shahied Badoella, hoofdredacteur
Cornelis Vlot, eindredactie
handschrift@christenunie.nl

Fotografie

Ruben Timman / Nowords.nl
ChristenUnie, Dick Vos

Vormgeving

Frivista - (y)our mission, Amersfoort

Adressen ChristenUnie

Partijbureau
Postbus 439, 3800 AK Amersfoort
Tel. 033 4226969
bureau@christenunie.nl
bank: 37.29.30.018

Eerste Kamer

Tel. 070 3624571

Tweede Kamer

Tel. 070 3183057
christenunie@tweedekamer.nl

Eurofractie

Tel. 010 4140534
info@eurofractie.nl

Wetenschappelijk Instituut

Tel. 033 4226960
wi@christenunie.nl

CBB

HandSchrift verschijnt in braille en audio bij het CBB
Tel. 0341 565 499

Druk

Kon. BDU Grafisch bedrijf

Advertenties

Via handschrift@christenunie.nl
Tel. 033 422 69 71

Legaten

Gedenkt u de partij testamentair dan luidt de tenaamstelling: Vereniging de ChristenUnie Amersfoort. KvK dossiernr. 32080551

Lidmaatschap

Het lidmaatschap valt samen met het kalenderjaar. Opzeggen kan alleen schriftelijk voor 30 november bij de ledenadministratie: ledenadministratie@christenunie.nl.

NAW-gegevens

De ChristenUnie registreert NAW-gegevens van alle leden. Zorgvuldig geselecteerde derden mogen onze leden af en toe gerichte aanbiedingen doen. Vragen of bezwaar? Bel onze ledenadministratie.

Milieu

Dit partijblad is gedrukt op milieuvriendelijk papier.

Wat gebeurt er in het land? Hoe staan onze lokale en provinciale politici ervoor? De BestuurdersVereniging peilde het, u leest het hier.

KINDERLINTJES IN DEN HELDER

Op voorstel van de ChristenUnie Den Helder kunnen bij de volgende lintjesregen in Den Helder ook kinderen, die zich verdienstelijk maken voor de samenleving een lintje krijgen. De gemeenteraad van Den Helder stemde onlangs in met het instellen van speciale Kinderlintjes. Het idee komt van ChristenUnie-raadslid Tjitske Biersteker. 'Kinderen dragen soms ook hun maatschappelijke steentje bij en daar volgt lang niet altijd waardering voor', volgens Biersteker. Den Helder is niet de enige gemeente die Kinderlintjes heeft, onder meer in Almere, Nijmegen en in Amersfoort worden ze al langer uitgereikt.

CHRISTENUNIE LIMBURG OP BEZOEK IN BARNEVELD

Onlangs ontving de ChristenUnie Barneveld vier verschillende werkgroepen van de ChristenUnie Limburg. Volgend jaar bij de gemeenteraadsverkiezingen zal de ChristenUnie op vijf verschillende plekken voor het eerst meedoen in Limburg aan de verkiezingen. 's Ochtends werd er gesproken over verkiezingsprogramma's, het voeren van campagne, het opbouwen van contacten en het beheren van een website. 's Middags was er aandacht voor de invulling van de WMO. 'De ontmoeting is als zeer waardevol ervaren. Ondanks de verschillen was er sprake van grote mate van herkenning', aldus een van de deelnemers.

Wethouder Leen Verweij (Barneveld) vertelt over zijn ervaringen bij de invoering van de WMO

CHRISTENUNIE FRYSLAN WIL DUURZAAMHEIDSFONDS

Door de verwachte instemming met de verkoop van de NUON-aandelen in de provincie Fryslan komt er een bedrag van 1,3 miljard euro vrij. Zo'n 100 miljoen zou volgens Albert Oostland, fractievoorzitter van de provinciale ChristenUnie-fractie, moeten worden gestoken in het fonds 'Skjinne Frys-

ke Energij'. Dit duurzame energie-investeringsfonds moet uiteindelijk een Fries energiebedrijf worden dat energie uit bijvoorbeeld wind, zon en biogas verkoopt. 'Maar tot die tijd moet worden ingezet op een investeringsfonds dat geld investeert in duurzame plannen van derden', aldus Oostland. 'Friesland heeft grote potentie om snel om te schakelen naar duurzame energie', vindt Oostland. 'Bronnen als wind, zon, water (zoet en zout) en biomassa zijn volop aanwezig'.

CARAVAN FLEVOLAND GEPIMPT

Afgelopen weken is de nieuwe promotiecaravan van de ChristenUnie Flevoland onder handen genomen door Snijder Reclame uit Urk. Zij zorgen voor een ware metamorfose. De caravan is nu weer een herkenbaar promotiemiddel en zal regelmatig in de provincie te zien zijn. Zie hieronder de foto van de metamorfose.

De caravan van ChristenUnie Flevoland heeft een metamorfose ondergaan

ALMERE WIL GELD VOOR VOEDSELBANKEN

Het Almeerse voedselloket komt vijftigduizend euro tekort om het komend jaar te overleven en heeft een subsidieaanvraag ingediend bij het college van B&W. Volgens ChristenUnie-raadslid Roelie Bosch is financiële steun hard nodig: 'Onderzoek heeft uitgewezen dat het aantal klanten van het voedselloket enorm is toegenomen. Aan de andere kant trekken bedrijven door de crisis zich steeds meer terug als sponsor'. Bij het fenomeen voedselbanken blijft het altijd de vraag of ze gefinancierd moeten worden door de gemeente. 'Aangetoond is dat de meeste mensen gemiddeld maar drie maanden gebruik maken van het voedselloket. Meestal omdat ze een periode moeten overbruggen, omdat ze bijvoorbeeld op de wachtlijst staan voor schuldhulpverlening. Er zijn veel gemeenten die hun voedselbanken ondersteunen', aldus Bosch. Als B&W de aanvraag afwijst heeft de ChristenUnie-fractie beloofd in actie te komen.

NIEUWS

Zelf iets nieuws te melden? Mail dan naar bestuurdersvereniging@christenunie.nl Meer nieuw lezen? Ga naar www.christenunie.nl/inhetland

Bernadette van den Berg, bestuurdersvereniging en Reina Dijksterhuis, medewerker communicatie

PERSONALIA

Vertrekkende politici: Ies Krijtenburg (raadslid Lansingerland); Coen Sperling (raadslid Goedereede); Tymon de Weger (wethouder Utrecht); Christa Neefjes-Ijfs raadslid Zaanstad; Rinus Struik (raadslid Dirksland); Dhr. G.H. Doornbos (raadslid Wieringermeer); Rogier Postma (raadslid Veenendaal);

Nieuwe politici: Miranda Grinwis-Driesse (raadslid Goedereede); Piet van der Sluijs (wethouder Utrecht); Rita Visscher-Noordzij (raadslid Zaanstad); Andre van Roshum (raadslid Baarn); Jos Toes (raadslid Dirksland); Dhr. J.P. de Groot (raadslid Wieringermeer); Theo Berends (wethouder Haren); Dieta Praamstra-Bos (raadslid Haren); Andre Groenewegen (raadslid Veenendaal); Han Huizenga (waterschapsbestuurder); Ankie van Tatenhove-Meesen (raadslid Lansingerland); Titia Crossen-Looyenga (wethouder Woerden).

OVERTUIGDE STEM

Wolda Duijzer (28) uit Ede heeft op 4 juni voor het eerste op de ChristenUnie gestemd. En dat is bijzonder, want Wolda staat onder curatele omdat ze verstandelijk beperkt is. In het verleden mocht ze daarom niet stemmen. Door een wijziging in de grondwet was het op 4 juni dan toch mogelijk om op de voor haar favoriete nummer acht op de lijst van de ChristenUnie te stemmen: De Haas, want hij komt uit Ede. Wolda is goed ingevoerd in de politiek en kent alle namen van ChristenUnie-politici.

4 juni was een historisch moment voor Wolda Duijzer uit Ede

VRIJHEID VAN ONDERWIJS

De vrijheid van onderwijs ligt voortdurend onder vuur. Weinig mensen weten dat de vrijheid van onderwijs veertig jaar geleden ernstig is ingeperkt bij de behandeling van de ontwerp-leerplichtwet 1969. Door een amendement van PvdA in 1968 verloren (christelijke) ouders de vrijheid om hun kinderen onder alle omstandigheden het onderwijs te (laten) geven dat zij tegenover God kunnen verantwoorden.

Na het amendement werd het wetsontwerp niet meer aan

de Grondwet getoetst. De leerplichtwet is sindsdien in strijd met artikel 23 van onze Grondwet. Ouders hebben slechts zeer beperkte vrijheid het onderwijs zelf te geven als door de overheid bekostigd onderwijs niet voldoet. Onderwijs is nooit waardenvrij, daarom is vrijheid van onderwijs essentieel en een grondige bespreking binnen de partij waard.

Ing. Kor B. Stelma MSc.

Gemeenteraadslid ChristenUnie Franekeradeel

IN MEMORIAM

Op 14 maart is de heer P. Brouwer uit Winschoten na een kort ziekbed in vol vertrouwen tot zijn Heere en Heiland gegaan. Naast zijn drukke werkzaamheden als zelfstandige vond hij toch de tijd om zich in te zetten voor kerk, school en de samenleving. Sinds de oprichting van de RPF vervulde hij een voortrekkersrol. Erg blij was hij met het samengaan van GPV en RPF tot de ChristenUnie. Brouwer mocht nog meemaken dat de kiesverenigingen Scheemda en Winschoten werden gefuseerd tot één kiesvereniging. Zijn ziekenkamer was voor de velen die hem bezochten een 'wachtkamer voor de hemel'.

CHRISTENUNIE-SPELDJES

De ChristenUnie in Aalburg heeft zelf het initiatief genomen om ChristenUnie-speldjes te laten produceren. En U kunt ze bestellen! Wethouder Wijnand van der Hoeven: "In Aalburg hebben we 500 speldjes laten maken met het ChristenUnie logo. Ik heb hem zelf eigenlijk altijd op vanaf een jaar voor de verkiezingen en krijg vaak leuke respons. Het is bijvoorbeeld ook gewoon een leuk welkomsgeschenk voor nieuwe leden. De speldjes kosten 2,50 (1 euro voor de lokale verkiezingskas van Aalburg en de rest ter bestrijding van de productie-kosten)." Voor meer informatie of een bestelling kan gemaild worden naar info@aalburg.christenunie.nl. Daarin vermeld u naam, aantal en verzendadres. Bij verzending per post zullen verzendkosten in rekening worden gebracht.

Prettige vakantie!

ChristenUnie

DE CHRISTENUNIE EN IK?

DE CHRISTENUNIE IS EEN PARTIJ WAAR IK MIJ MET PLEZIER VOOR INZET. 'VAN IK NAAR SAMEN': DAT IS WAT IK GRAAG WIL UITDRAGEN. SAMEN OPTREKKEN OMDAT WE KINDEREN VAN DE HEMELSE VADER ZIJN. JEZUS IS AL 2000 JAAR SPRAAKMAKEND ZONDER INGEWIKKELDE MARKETINGTRUCS. GEWOON OM WIE HIJ IS. WIJ KUNNEN ALS CHRISTENUNIE VERSCHIL MAKEN DOOR ZORGVULDIG OM TE GAAN MET DE MENSEN OM ONS HEEN EN MET DE SCHEPPING. IN ELBURG VORMEN WE MET ALLE VRIJWILLIGERS VAN DE CHRISTENUNIE EEN ENTHOUSIAST TEAM. ER IS EEN PRETTIGE SFEER EN WEDERZIJDS RESPECT. DAT GEEFT RUIMTE VOOR SAMENWERKEN EN INITIATIEF.

EVA PETRA SIMON
BESTUURSLID CHRISTENUNIE ELBURG